БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ! *40-дэхи жэлээ гарана*

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№171 (10232) | 1963 оной июлиин 21, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

…ВЕТСКЭ СОЮЗАЙ, ВЕНГРИИН АРАДАЙ …СПУБЛИКЫН АРАДУУДАЙ ХООРОНДОХИ ХАНИ БАРИСААНАЙ МИТИНГ

…ВА, июлиин 19. …Манай орондо ерээд …Венгриин Арадай Рес… …партийно-правитель… …делегацие совет хү… …лабтар хани халуу… …эн зүрхэнһөө угтана. …, Венгриин, агууехэ … хани нэгэдэлэй—эдэ …оной аха дүүгэй ха… …удай түүхэдэ энэ …лгань гайхамшагта …н болoжо орохо бай…

…иин Съезднүүдэй ор… …мүнөөдэр болоһон ми… …ветскэ Союзай, Венг… …радай Республикын …ай бата бэхи нэгэ… …байһыень тодорхойлон …а.

… Кадар, Бел Биску, … Фехер, Йене Фок, … Гашпар, Андрош Бен… …ш Петер, Йожеф Сипку …й, коммунис партиин, …э правительствын хү… …эгшэд нүхэд Л. И. …эй, В. И. Вороновой, …риленкын, А. И. Ми… …М. А. Сусловой, Н. С. …эй, Н. М. Швернигэй, …ришинэй, Л. Н. Ефре… …Ш. Р. Рашидовой, П. Н. …вэй, Л Ф. Ильичевой, …Пономаревой, А. П. Ру… …, В. Н. Титовой, А. Н. …нэй президиумдэ гара… …митингдэ хабаадагшад … альга ташалгаар уг…

…С-эй МГК-гай секре… … Е. Бирюков митингые …Венгриин социалис хү… …ишэнэй партиин ЦК… …гэдэхи секретарь, Вен… …революционно хүдэлмэ… …таряашанай прави… …ын түрүүлэгшэ нүхэр …Кадар толгойлогшотой …и Арадай Республи… …ртийно-правительствен… …егациин гэшүүдтэй— … нүхэдтэй Москвагай …ад ехэ баяртайгаар, …ээ хүдэлгэн уулзажа …гээд А. Е. Бирюков хэ… …енгриин нүхэдэй манай …ондо ерэһэн ушар со… …гер хани барисаанай …аа хүгжэхэ, уласхоо… … коммунис, хүдэлмэри… …й хүдэлөөнэй нэгэдэ… …кижэхэ хэрэгтэ туһа … болохо гэжэ москва… …, бүхы совет арад най… …гэжэ нүхэр Бирюков …лүүлбэ.

…имир Ильичэй нэрэм… …заводой хүдэлмэришэн, …ис ажалай ударник … Антонов ниислэлэй …адай зүгһөө үгэ хэлэ… …йна. Совет венгер ара… … хани барисаан бата …эд тэрэ мэдүүлбэ.

…л предприятиингаа хү… …ишэдэй ажал хэрэгүүд …нүхэр Антонов хөөрэжэ …Коммунизм байгуулгын … хэрэгтэ бүхы хүсэеэ …ха, өөрынгөө ажалаар …онойнгоо, бүхы социа… …жын оронуудай хүсэ …ые бэхижүүлхэ, эб най… …ай, социализмын агуу… …рэгые бэхижүүлхэ гэ… шэ манай хүдэлмэришэдэй омогорхолынь болоно. Энэмнай совет хүнэй интернациональна уялгань болоно бшуу гэжэ тэрэ хэлээ.

Партийна организацинуудта, Советскэ Союзай бүхы коммунистнуудта КПСС-эй Центральна Комитедэй зорюулһан нээмэл бэшэгэй бүхы согсололнуудые совет хүнүүд халуунаар, нэгэн дуугаар дэмжэнэ. Энэ бэшэг соо манай партиин ленинскэ хараа шугам тодорхойлогдонхой. Манай парти хадаа бүхы ажал ябуулгадаа агууехэ марксистско-ленинскэ сурталые нангин ёһоор, сэхэ шууд хүтэлбэри болгодог. Манай парти болбол социализмын хүсэн түгэлдэр лагериин, уласхоорондын коммунис, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй нэгэдэлые бэхижүүлхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр оролдолго гаргадаг гэжэ нүхэр Антонов үргэлжэлүүлэн хэлэбэ.

Ендэр дээрэ уран зохёолшо Б. Н. Полевой гараба. Манай хүндэтэ венгер айлшадые Москвагай интеллигенциин зүгһөө амаршалха золтой байбаб гээд Б. Н. Полевой эхилбэ. Би хэды дахин Венгри ошоо һэм, Венгер уран зохёолшодой, уран зураашадай, скульпторнуудай дунда олон нүхэдтэйб гэжэ тэрэ мэдүүлээ

Венгриин агууехэ коммунист Бел Кун гэгшые бидэнэр хүндэтэйгөөр һанан дурдадагбди. Энэ агууехэ революционертэ Владимир Ильич Ленин ехэ талархалтайгаар хандадаг байгаа. Врангелиие бута сохиһон Улаан Армиин Реввоенсоведэй гэшүүнээр тэрэ һунгагдаһан юм. Венгриин гайхамшагта офицер Мбтэ Залк гэгшын дурасхаалые бидэнэр хэтэдээ мартахагүйбди. Граждан дайнай үедэ, совет Эхэ оронoймнай түлөө хэгдэһэн дайнда зүрхэтэй улаан командир гэжэ тэрэ алдаршаһан байна. Тиигэжэ дайшалхы улаан тугай түрүүшын орденуудай нэгые абаһан байха юм. Энэ нүхэр маанад шэнги зохёол бэшэдэг байһан. Тиигээд генерал Лукач гэжэ алдаршан, дэлхэйн фашизмтай хэһэн түрүүшын тулалдаанууд соогуур Испанида наһа бараа һэн. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үдэрнүүдтэ Совет Армиин майор болоһон Венгриин мэдээжэ уран зохёолшо Бел Иллеш тухай мартадаггүйбди гээд Борис Полевой хэлээ.

Совет-венгер хани барисаанай бүлгэмэй правлениин түрүүлэгшэ, СССР-эй Наукануудай академиин вице-президент П. Н. Федосеев Венгриин партийно-правительственна делегациин гэшүүдые, манай ехэ нүхэр, венгер, совет арадудуай аха дүүгэй харилсаа холбооe хододоо бэхижүүлжэ байдаг нүхэр Янош Кадарые бүлгэмэй, совет эрдэмтэдэй зүгһөө амаршалба.

Арадуудай хани барисаан, интернационализмын, марксизм-ленинизмын үзэл сурталай бодотоор бэелүүлэгдэһэн хэрэг болоно гээд үгэ хэлэгшэ мэдүүлээ. Мүнөөнэй үе сагай хүгжэлтын түүхэ, социалис революциин, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй түүхэ юу харуулнаб гэхэдэ, совет хүнүүдэй интернационализмын ёһо гуримуудые сэхэ шууд бэелүүлжэ байһаниинь тодорхойлно.

Совет-венгер хани барисаанай бүлгэм хадаа хамагһаа амяарлан гараһан организаци бэшэ гэжэ П. Н. Федосеев үргэлжэлүүлбэ. Совет арадай интернациональна харилсаа холбоонуудай нэгэ хубинь энэ болоно. Совет-венгер хани барисаанай бүлгэмдэ хэды гэшүүд бииб гээд маанадһаа асуудаг. Тиихэдэнь Арадай Венгриин бүхы нүхэдүүдые тоолохо болоо һаа, Советскэ Союзда 220 миллион гээд харюусадагбди гэжэ нүхэр Федосеев хэлэбэ.

Венгриин ажалшадта, венгер-совет хани барисаанай бүлгэмэй эдэбхитэдтэ, Венгриин эрдэмтэдтэ халуун, үнэн зүрхэнэй амаршалга хүргөөд, шэнэ ехэ амжалтануудые түйлахыень хүсэнэ гээд дамжуулыт гэжэ аха дүү венгер арадай түлөөлэгшэдые нүхэр Федосеев гуйба.

— Советскэ Союзай, Венгриин арадууд бата бэхи хани барисаа хоорондоо тогтоонхой. Энэмнай хани барисаанай хүнэй нюдэндэ харагдахагүй утаһа һабагшань болоно бшуу гэжэ электрозаводой залуу технолог, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Н. Н. Морозова хэлээ.

— Коммунизм байгуулжа байһан залуушуулай ажал хэрэгынь, һанал бодолынь бүхы арадай, бүхы партиин ажалтай, һанал бодолтой нягта холбоотой. Хүндэтэ нүхэр Янош Кадар! Социализм байгуулгада шэнэ амжалтануудые түйлахыень Венгриин залуушуулда, бүхы венгер арадта хүсэнэбди. Энээниие-мнай дамжуулыт,— гээд нүхэр Морозова үгынгөө түгэсхэлдэ мэдүүлбэ.

КПСС-эй Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев, Венгриин Социалис хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь, Венгриин революционно хүдэлмэришэн-таряашанай правительствын түрүүлэгшэ Янош Кадар эндэ үгэ хэлэбэ. (Нүхэд Н. С. Хрущевой, Янош Кадарай хэлэһэн үгэнүүд газетымнай удаадахи номерто толилогдохо).

Энэ митинг ехэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэрөө. Кремлиин Съезднүүдэй ордоной ехэ зал соо нэрьемэ альга ташалган болоһон, совет-венгер хани барисаанай хүндэлэлдэ һайн һайхан үгэнүүд хэлэгдэһэн байна.

(ТАСС).

КПСС-эй Буряадай обкомой пленум

Соёл сурталай хүдэлмэриин хэмжээе эрид дээшэлүүлхэ!

КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр А. У. МОДОГОЕВОЙ элидхэлһээ

Нүхэр Модогоев элидхэлэйнгээ эхиндэ Л. Ф. Ильичевой элидхэлэй, Н. С. Хрущевой үгын, «Партиин соёл сурталай хүдэлмэриин ээлжээтэ зорилгонууд тухай» ЦК-гай Пленумэй шиидхэбэринүүдэй гол шухала асуудалнууд тушаа тогтохо зуураа, коммунис байгуулалтын мүнөөнэй шатада соёл сурталай хүдэлмэриин удха шанарые онсолон тэмдэглэбэ.

— Манай парти соёл сурталай хүдэлмэриие туйлай ехэ удха шанартай хэрэг дээрэ хододоо тоолодог байгаа,—гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэнэ. Революционно тэмсэлэй, шэнэ дэлхэй байгуулгынгаа бүхы шатануудта парти революционно олониитын, социализм, коммунизм байгуулагшадай түгэс үзэл бодолтой байха тухай, өөрынгөө соёл сурталай зэбсэгүүдые шэнэдхэн һайжаруулха тухай ленинскэ ёһоор оролдоошье, мүнөөшье оролдожо байдаг.

Обществын хүгжэлтые эрдэм ухаанай үндэһэ һуурида түшэглэн хүтэлбэрилхэ зуураа, парти марксизм-ленинизмые творческо ёһоор хэрэглэхэ, хүгжөөхэ тухай һуларшагүй анхарал оролдолго хододоо гаргаа, мүнөөшье гаргана, обществын ажабайдалай социально-экономическа хубилалтатай зохилдуулан, совет арадай зорилгонуудтай зохилдуулан, үзэл бодолой, хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие хүтэлбэрилгын удхые, түхэл маягые болон арга дүрые хубилгажа байдаг юм.

Һүүлэй жэлнүүдэй туршада Коммунис парти хүдөө ажахы, промышленность болон барилгые партиин, гүрэнэй зүгһөө хүтэлбэрилхэ хэрэгые шэнэдхэн һайжаруулха талаар хэдэ хэдэн шухала хэмжээнүүдые абаа. Партиин соёл сурталай хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха талаар мүнөө хараалһан хэмжээ ябуулганууд эдэ хэмжээнүүдэй үргэлжэлэл мүн болоно.

ЦК-гай Пленум дээрэ онсолон тэмдэглэгдэһэнэй ёһоор, мүнөө партиин соёл сурталай хүдэлмэридэ шэнэ шата эхилээ. Энэ шэнэ шата юугээр тодорхойлогдоноб гэхэдэ, нэгэ талаһаа, манай орон коммунизм үргэн далайсатайгаар байгуулха үе сагтаа ороо, нүгөө талаһаа,—дэлхэй дээрэ коммунис болон буржуазна үзэл сурталай хоорондохи тэмсэл хурсадаа. Шэнэ хүниие—коммунис обществын эрхэтэниие хүмүүжүүлхэ асуудал хадаа буржуазин үзэл сурталда эсэргүүгээр, совет хүнүүдэй ухаан бодолдохи хуушанай үлэгдэлнүүдтэ эсэргүүгээр тэмсэхэ ябадалтай таһаршагүй холбоотой юм.

Мүнөө үеын эрхэ байдалда үзэл бодолой-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин гол зорилго болбол КПСС-эй Программые бэелүүлхэ, коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха, коммунис ёһоной ниитын харилсаае бүридүүлхэ, шэнэ хүниие хүмүүжүүлхэ хэрэгые соёл сурталай талаар хангаха гэһэн КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй заабариие дурдаха зуураа, элидхэлшэ соёл сурталай хүдэлмэриин гол шэглэлнүүд тухай, тэдэнэй түхэл янза, арга дүрэнүүд тухай, соёл сурталай хүдэлмэриин шухалын шухала зэбсэгүүд—хэблэл, радио, телевидени, литература болон искусствын үүргэ тухай дэлгэрэнгыгээр хэлэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй шиидхэбэринүүдэй, Н. С. Хрущевой үгэһэн заабариин ёһоор, манай областной партийна организациин соёл сурталай хүдэлмэри ямар байдалтайб гэжэ хараха, КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй шиидхэбэринүүдые һайнаар, түргөөр бэелүүлхэ хэмжээнүүдые хараалха шухала болоо гэжэ нүхэр Модогоев хэлэбэ.

Ажалаар хүмүүжүүлгэ—соёл сурталай хүдэлмэриин гол шухала зүйл

ЦК-гай Пленумэй зааһанай ёһоор, бүхы соёл сурталай хүдэлмэриин гол шухала зүйл гэбэл, хүнүүдые ажалаар хатуужуулга, обществодо ашатай туһатай ажалда дуратайгаар, тэрэниие хүндэлдэг байхаар хүмүүжүүлгэ болоно. Ажалай эгээн ехэ бүтээсэ туйлаха гээшэ бүгэдэ арадай зорилго, коммунизм байгуулгын гол шухала эрхэ нүхэсэл гэжэ хүдэлмэришэн бүхэнэй эли тодоор ойлгон абахые туйлаха, социалис мүрысөөе үргэнөөр хүгжөөхэ, түрүү дүй дүршэлые нэбтэрүүлхэ, ажалай баатарнуудые нэрэ хүндөөр хүреэлхэ, ажалшадай зохёон байгуулхы эдэбхи үүсхэлдэ албан хойрогоор хандаха ябадалтай тэмсэхэ, шухала гэжэ Пленумэй шиидхэбэринүүд соо заагданхай.

Ажал хүмүүжүүлгэ хоёр таһаршагүй холбоотой, энэ хадаа нэгэ ушар хэрэгэй хоёр талань мүн.

Эгээн ехэ ажалай бүтээсэ туйлахын түлөө тэмсэл—шэнэ хүнэй түлөө тэмсэл мүн болоно. Манай республика дотор бүхы орон соомнай шэнги коммунис ажалай түлөө патриотическа хүдэлөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Коммунис ажалай коллективэй болон ударнигай нэрэ зэргын түлөө 95 мянгаһаа олон хүдэлмэришэд, колхозни-гууд, алба хаагшад болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд мүрысэжэ байна. Энэ гайхамшагта хүдэлөөндэ 160 предприяти, эмхи зургаан, 5300-һаа олон цех, бригада, фермэ болон отделени хабаадалсана. Мүн 13 предприятиин, 140 цехэй, 1250 бригада, таһаг болон халаанай коллективүүдтэ иимэ нэрэ зэргэ олгогдонхой. Тэдэ коллективүүдтэ хамта дээрээ 25 мянган хүн хүдэлнэ.

Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын коммунис ажалай коллектив ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ талаар ехэ амжалта туйлаа. Фабрика дээрэ 1958 онтой сасуулбал, 1962 ондо ажалай бүтээсэ 2 дахин шахуу ехэ болоо. Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ арга боломжонууд фабрикын саг үргэлжэ хүдэлдэг үйлэдбэриин зүблөөн дээрэ, хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай суглаанууд дээрэ харагдажа байдаг. Фабрикын партийна организаци үйлэдбэриин түрүүшүүлэй дүй дүршэлые тарааха, нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхаралаа хандуулна, түрүү эдэбхи үүсхэлые саг соонь дэмжэдэг. Гэбэл, «Шинии хажууда муугаар ажалладаг хүн байха ёһогүй!» гэһэн бүд нэхэгшэ Тамара Ковалевагай үүсхэл коллектив дотор үргэнөөр дэлгэрээ һэн. Фабрикын олон зуун хүдэлмэришэд энэ үүсхэлыень халуунаар дэмжээ. Ковалевагай патриотическа үүсхэлые халуунаар дэмжэһэнэй ашаар фабрикын коллектив ажалдаа гээгдэһэн хүнүүдые түрүүшүүлэй зэргэдэ богонихон болзорой туршада гаргажа шадаа. Мүнөө үедэ фабрикын 240 хүдэлмэришэд үйлэдбэриин замай залууршадай зэргэдэ гаранхай.

Иимэ жэшээнүүд үсөөн бэшэ.

Коммунис ажалай түлөө мүрысөөн олониитын шэнэ эдэбхи үүсхэл дэлгэрүүлнэ. Буряадай АССР-эй предприятинууд, барилганууд болон транспортда ниитын 60 конструкторска бюро, экономическа шэнжэлэлгын ба техническэ нормо табидаг 80 бюро, үүсхэлшэдэй хэдэн арбаад соведүүд, техническэ информациин олон бюро хүдэлжэ байдаг.

Ажалдаа коммунис ёһоор хандалгын элитэ һайхан жэшээ ЛВРЗ-гэй үрэмдэгшэ, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат нүхэр Грехневагай үүсхэл мүн болоно. Тэрэ хадаа өөрынгөө хүдэлдэг газарта ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ арга боломжо тодорхойлоод, энээнэй үндэһэ һуури дээрэ ажалайнгаа нормые ехэ болгоохо гэһэн үүсхэл гаргаһан юм. Мүнөө республикын предприятинуудта 1500-һаа олон хүн тэрэнэй үүсхэлые дэмжэнхэй.

Ажал хүдэлмэриингөө энэ һайн талые тэмдэглэхэ зуураа, соёл сурталай шухала хүдэлмэридэ байһан дутуу дундануудаа дурдангүй гараха ёһогүйбди гэжэ элидхэлшэ хэлэнэ. Социалис мүрысөө эмхидхэлгэдэ, коммунис ажалай түлөө хүдэлөөниие дэлгэрүүлгэдэ ёһо тэдыгээр хандаха ябадал үшөөл олон үзэгдэнэ, бодото эмхидхэлэй хүдэлмэриин орондо миин саарһа эрээлгэн ехэ байна.

Манайда һайрхаад абаха дуратай хүнүүд бии. Зарим предприяти, зарим колхоз, совхозуудта «Коммунис ажалай нэрэ зэргэ олохын түлөө тэмсэдэг коллектив» гү, али «Эндэ коммунис ажалай ударник хүдэлдэг» гэһэн гаршагууд гоёор бэшээтэй байдаг. Теэд заримдаа эдэ гаршагууд үнэн байдалтайгаа зохилдодоггүй. Жэшээлхэдэ, судна заһабарилгын заводой модо болбосоруулгын цехэй хүдэлмэришэн Владимир Леонов коммунис ажалай ударнигай тоодо ородог. Теэд хэзээ, юу хэһэнэй түлөө иимэ үндэр нэрэ зэргэтэй болообши гэжэ тэрээнһээ асуухада, юунэй түлөө, хэзээ иимэ нэрэ зэргэтэй болоһоноо өөрөөшье мэдэнэгүйб гэжэ үнэн зүрхэнһөө харюусаа бэлэй. Энэ заводто 1961—1962 онуудай туршада 5 бригадада коммунис ажалай гэһэн нэрэ зэргэ олгогдоһон байгаа. Теэд мүнөө эдэ бригадануудай хуушан хүдэлмэришэд таража ябашаһан байна. Заводой хүтэлбэрилэгшэд, партийна, профсоюзай организацинууд коммунис ажалай хүдэлөөе дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ үнөөхил ээлжээтэ кампанида хандаһан шэнгеэр хандаа гээшэ ха. Түрүүшээр шууяа гаргаад, бригадануудые яаралтайгаар байгуулаад, тэдэнээ коммунис ажалай гэжэ нэрлэжэрхёод, хэды сагай үнгэрһэн хойно кампани дүүрээ гээд, тэдэ бригадануудаа тараажархиһан байгаа. Энэ хадаа олониитын эдэбхи үүсхэлдэ албан хойрогоор, ёһо тэдыгээр хандаһанай эгээл эли тодо жэшээ мүн болоно.

Иимэ ябадалые үндэһөөрнь усадхаха хэрэгтэй.

ЦК-гай Пленумэй шиидхэбэринүүдэй ёһоор хүнэй хүзүүн дээрэ хүлбэригшэд, ажалһаа хулжагшад, хэрэглэхэ, абаха дуратай аад, ниитын аша туһада юушье хэхэ дурагүй хүнүүдтэ эсэргүү тэмсэлые эрид шууд шангадхаха шухала.

Ажалшадые хүмүүжүүлгэ — орёо, олон янзын зүйлтэй хэрэг мүн. Коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ коллективэй үүргэ онсо шухала удха шанартай. Гэхэтэй хамта, заводой, колхозой, совхозой коллектив хүнүүдые хүмүүжүүлгэдэ тон бага үүргэ дүүргэдэг байна.

Ажалаар хүмүүжүүлхэ гээшэ хүн бүхэниие ниитын социалис зөөридэ коммунис ёһоор хандаха үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлгэтэй нягта холбоотой юм.

Манай орондо социализмын бүрин түгэсөөр, эсэслэн илаһанай ашаар олониитын мэдэрэл-

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта).

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: КПСС-эй Буряадай обкомой X пленумдэ хабаадагшад. И. ОСЕТРОВОЙ фото.

…э хуряалга дээрэ үдэр бүхэниие зүбөөр хэрэглэхэ

★ ★

0,65 гектар хүрэтэр

…жэл Захааминай «Бай… …олхоз 18 мянган цент… …һэ бэлдэхэ юм. Тэрэнь …ган гектар сабшалан …ээ хуряагдаха ёһотой. … үбһэ тэжээлээ богони… …олзор соо, һайн шанар… …ар бэлдэхын тула тус …ой хүтэлбэрилэгшэд, …йна организацитайгаа … эмхидхэлэй ехэ хүдэл… … ябуулаа. Эндэ һаяхан …ой правлениин, парт… …заседани дээрэ үбһэ ху… …н түсэб зүбшэн хэлсэг… …баталан абтаһан байна. …үсэбэй ёһоор мүнөө 24 …эмхидхэгдээ, тэдэнэй 4-… комсомол-залуушуулай …үн үбһэ хуряагшадые …уулхын тула социалис …өөндэ түрүү гараһан … комплексно бригадануудта дамжуулгын вымпел мүнгэн шантайгаар барюулха гэлсээ.

Мүнөө энэ колхоз июлиин 12-то үбһэ хуряалгандаа жэгдэрэн ороод, хэдэн арбаад гектар сабшалан унагаанхай. Эндэ Николай Ендоновой хүтэлбэрилдэг залуушуулай звено Эшэнтэ гэжэ газарта, Хойто Байсада Гомбо Доржиевай, Бэлшэрэй сабшалан дээрэ Дамдин Ламаевай, Зусалан гэжэ нютагта Михаил Цыреновэй звенонууд, илангаяа һайнаар, бүтээсэ ехэтэйгээр үбһэ хуряалгынгаа хүдэлмэри ябуулна. Олонхи хүнүүдынь үдэрэй 0,40—0,60 гектар сабшаха нормотой аад, 0,50—0,65 гектар сабшана.

Б. Чагдуров.

3 гектарай орондо 4

…-Үдын үйлэдбэриин …ениин Калининай нэ… …тэ колхоз үбһэ хуряал… … жэгдэрэн оробо. Мүнөө …лан дээрэ үдэр болгон …аран хүн хүдэлнэ. Тэдэ… …лонхинь бүтээсэ ехэтэй… …ажаллажа, амжалта туй… … Жэшээнь, морин косил… …ашинистнууд Мирои Са… …, Михаил Власов болон бусад тус тустаа үдэр бүри 3 гектарай орондо халаан соогоо 4 га сабшажа, бусадтаа жэшээ харуулна.

Мүн Вениамин Гаськовой хүтэлбэрилдэг тракторна агрегат халаанайнгаа даабариие 120—125 процент хүрэтэр, һайн шанартайгаар дүүргэнэ.

И. Николаев.

Жэгдэрэн орохомнай

Колхозой үбһэ хуряалгада гурбан комплексно бригада хүдэлхэ юм. Эндэ бүхыдөө 660 хүн ажаллаха ёһотой. Комплексно бригада бүхэндэ тракторна сенокосилкатай нэгэ—нэгэ агрегат, тракторна тармуур, үбһэ һурилдэг түхеэрэлгэ бии. Тэдэндэмнай мүн 3—3 морин сенокосилка, 3—3 морин тармуур үгтэнхэй. Энэ бригаданууд бүхыдөө 810-аад гектар сабшалан дээрэһээ 18 мянган центнер үбһэ бэлдэхэ түсэбтэй. Энээнээ богонихон болзор соо, һайн шанартайгаар сабшажа һурилхэ, тэрэнээ хорёолхо гэһэн социалис уялга һаяхан абаа.

Мүнөө манай нютагта хэдэн үдэр хура бороо таһалдангүй орожо байна. Тиигэбэшье Федор Иванович Трифоновэй хүтэлбэрилдэг 3-дахи комплексно бригада шугы шэрэнгиин соорхойгоор, жалга, һубадалаар ургажа байһан ногооe сабшажа эхилээ.

Мэнэ манай колхоз үбһэ хуряалгаяа жэгдэрэн эхилхэ байхабди. Тэжээл бэлэдхэхэ энэ шухала хүдэлмэреэ унжагайруулангүйгөөр дүүргэхэ гэжэ оролдохобди.

В. Буянов,
Улаан-Үдын үйлэдбэриин управлениин «Искра» колхозой түрүүлэгшэ.

КПСС-эй БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ ПЛЕНУМ

Соёл сурталай хүдэлмэриин хэмжээе эрид дээшэлүүл

КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь А. У. МОДОГОЕВОЙ элидхэлһээ

(Түгсэхэл. Эхиннинь 1-дэхи нюурта).

дэ гүнзэгы хубилалта болоо. Совет хүнүүдэй динлэнхи олонхинь үмсын зөөриин үзэл бодолһоо үни хада хахасаа. Совет хүнэй ухаан бодолой шэнэ шанар гэхэдэ, ажалда шэнэ социалис ёһоор хандаха, арадай баялиг тухай анхарал оролдолго гаргаха ябадал мүн болоно. Теэд иимэ шэнжэ шанар өөрөө, зүндөө ерэдэггүй. Энэ талаар хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулха гэшэ партиин соёл сурталай хүдэлмэриин шухалын шухала һалбаринуудай нэгэн болоно.

Гэбэшье, нийтын зөөрине хүмүүжүүлхы түйлай ехэ удха шанартай байһые олон партийна комитедүүд, ажахын хүтэлбэрилэгшэд, соёл сурталай эмхи зургаанууд анхардаггүй байна.

Манайда социалис зөөрине хулгайлха, эзэн бусаар хандаха, гүрэнэй болон нийтын зөөрине үрихэ, байгаалиин баялигые гамнахагүй, үйлэдбэриие голодоһо гаргаха ябадал үшөөл усадхагдаагүй байна.

Арадай баялигта коммунис ёһоор хандахаар хүмүүжүүлхэ, нийтын социалис зөөрине ондоо хүнэй, һангай юумэ гэдэг зарим совет хүнүүдэй һанал бодолые усадхаха, Эхэ орнойнгоо баялигые арьбадхан хүгжөөжэ байха, һайн шанартай продукци гаргаха, тэрэнэй өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулха эрмэлзэлгэтэйгээр хүмүүжүүлхэ, эзэн бусаар хандаха, зөөри үрихэ ябадалтай эбсэшэгүй тэмсэл ябуулха—энэ зорилгые үзэл сурталайнгаа бүхы зэбсэгүүдээр бэелүүлхыень партийна организацинуудые ЦК-гай Пленум уялгалаа.

Түгэс үзэл бодол—хүнэй дали жэгүүр мүн

ЦК-гай Пленум дээрэ үгэ хэлэһэн нэгэ хүн иигэжэ сэхэ мэргэнээр найруулаа һэн: түгэс үзэл бодол—хүнэй дали жэгүүр мүн. Ажалшадые марксистско-ленинскэ эрдэм һургаалаар зэбсэглүүлхэдээ бидэнэр хүнүүдтэ дали жэгүүр үгэнэ гээшэбди, тэдэниие хурса нюдэтэй, бэлиг шадабаритай болгонобди, коммунизмын түлөө абьяас ехэтэй эдэбхитэй тэмсэлшэ болгонобди.

Коммунис хараа бодолтой, коммунис ёһо гуримтай шэнэ хүниие хүмүүжүүлэнгүйгөөр, коммунизм байгуулжа болохогүй. Тиимэ дээрэһээ совет хүнэй үзэл бодолойнгоо талаар баяжахадань туһалха, теори болон политикаар һонирходог болгохо, үзэл бодолооро түгэс байхын, ажалдаа, нийтын ажабайдалда эдэбхитэй байхаар хүмүүжүүлхэ гээшэ соёл сурталай хүдэлмэриин гол зорилго болоно.

Энэ зорилгые шиидхэлгэдэ политическэ гэгээрэл шухала үүргэ дүүргэхэ байна.

Политическэ гэгээрэлэй үүргэ тухай сэгнэлтэ үгэхэ зуураа, КПСС-эй ЦК-гай Пленум дээрэ хэһэн элидхэл соогоо нүхэр Ильичев иигэжэ хэлээ һэн: «Соёл сурталай хүдэлмэриин шэнэ ямаршье зэбсэгүүдэй хэрэглэгдэжэ байбашье һаань, пропагандистын, лекторэй, агитаторай дүлэтэ зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэдэг үгые юуншье һэлгэжэ шадахагүйл».

Манай областной партийна организацида политическэ гэгээрэлые эмхидхэхэ талаар байдал ямар гээшэб?

Политическэ эрдэмээ дээшэлүүлхээр ажалшадай дуратай байһан тухай иимэ тоонууд гэршэлнэ: хэрбээ республика доторнай гурбан жэлэй саада тээ политическэ гэгээрэлдэ 67 мянган коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүд хабаададаг һаа, үнгэрһэн жэлдэ тэдэнэй тоо 90 мянгаһаа олон болоо.

Кружогууд болон семинарнуудай хүдэлмэриин һуралсагшадай үзэл бодолой талаар хатуужалда туһалдаг, тэдэнэй эдэбхи үүсхэлые дээшэлүүлдэг байһан тухай үсөөн бэшэ жэшээнүүдые харуулжа болоно. Нэгэ иимэ жэшээ харуулая.

ЛВРЗ-гэй модельнэ цехтэ промышленностиин экономико шудалха кружок 6-дахи жэлээ хүдэлнэ. Энэ сагай туршада һуралсагшад партиин түүхэ, марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури, манай партиин Программа шудалжа гараа, энэ жэлдэ тэдэнэр тодорхой экономикын асуудалнуудые шудалжа эхилһэн байгаа. Кружогой һуралсал коллектив дотороо өөрынгөө һуури тодорхойлходонь һуралсагшадта туһална, үйлэдбэри дээрэ, тэрэшэлэн нийтын газарта тэдэнэй ажал ябуулгые эдэбхитэй болгоно. Кружогой бүхы һуралсагшад, хоёрһоонь бэшэниинь, коммунис ажалай ударнигай үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

Республика дотор философиин, партиин түүхын, марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури шудалха, коммунис ёһоор хүмүүжүүлгын асуудалнуудые шудалха гэхэ мэтэ олон арбаад, зуугаад кружок, семинарнуудай хүдэлһэн ушар марксистско-ленинскэ һургаалые шудалалгада коммунис болон партийнабэшэ хүнүүдэй улам бүри дуратай, абьястай болоожо байһание гэршэлнэ. Кружогууд болон семинарнуудай олонхи һуралсагшадынь өөһэдөө эдэбхитэй агитаторнууд, лекторнууд, ханын газетэнүүдэй редакторнууд болон рабкорнууд болоһон юм.

Кадрнуудай һуралсал гансахан кружогууд, һургуулинууд, теоретическэ семинарнууд болон бэеэ даагаад теори шудалалгаар хизаарлагдаагүй. Үнгэрһэн жэл арадай университедүүд, промышленностиин предприятинуудта техминимумэй һургуулинууд, колхоз, совхозуудта агротехническэ кружогууд, механизаторнуудай һургуулинууд, коммунис ажалай болон түрүү дүй дүршэлэй һургуулинууд гэхэ мэтэ олониитын шэнжэтэй һуралсал үргэнөөр ябуулагдаһан байна.

Гэхэтэй хамта, политическэ һуралсалые эмхидхэлгэдэ урдынхидаал адли ёһо тэдыгээр хандаха ябадал үзэгдэнэ, коммунис байгуулалтын ажал хэрэгтэй политическэ һуралсалай холбоо барисаань үшөөл һула байһаар.

Һуралсалай үнгэрһэн жэлэй дүнгүүдые согсолжо, КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй шиидхэбэринүүдые хүтэлбэри болгон партийна организацинууд һуралсалай шэнэ жэлдэ һайнаар бэлэдхэхэ, коммунистнуудые, партийнабэшэ хүнүүдые үзэл бодолой-политическэ талаар хүмүүжүүлгые саашадань һайжаруулха тодорхой хэмжээнүүдые зохёохо ёһотой.

Һуралсалай шэнэ жэлдэ партийна, советскэ, ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ зорюулан олон экономическа һургуулинуудые байгуулха, научна коммунизмын үндэһэ һуурние, тодорхой экономикын, коммунизм байгуулагшын сахиха ёһо гуримай асуудалнуудые шудалхаар тэдэнэй программые хараалха хэрэгтэй.

Ажалшадай үзэл бодолой хатуужалда лекционно пропаганда шухала һуури эзэлнэ. Тэрэ хадаа соёл сурталай хүдэлмэриин шухала зэбсэг мүн. Лекционно пропагандые һайжаруулһанай, тэрэнэй нүлөөе дээшэлүүлһэнэй ашаар «асуудал харюугай үдэшэ», тематическа үдэшэнүүд, аман журналнууд, предприятинууд болон колхозуудта «лекторэй үдэрнүүдые» эмхидхэлгэ, ажалшадтай партийна, советскэ, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй хөөрэлдэлгэ гэхэ мэтэ политическэ хүдэлмэриин шэнэ арга дүрэнүүд бии болоо.

Гэбэшье, уншагдаһан лекцинүүдэй олон болоошье һаань, олон арбаад, зуугаад, һууриин тосхонууд, коллективүүд, плангаяа барилга дээрэ, мал ажал дээрэ хүдэлдэг ажалшад хэдэн һараар лекци, элидхэлнүүдые шагнадаггүй байна. Жэшээнь, Гусиноозерскын промышленна үйлэдбэриин зонодо энэ жэл 68 коллективэй олонхидтонь лекци уншагдаагүй байгаа.

Гол түлэб аймагуудай түб һууринда гү, али колхоз, совхозуудай түб газарта лекцинүүд уншагдадаг байна. Тиихэдэнь, ажалшадай олонхинь фермэнүүд дээрэ, хээрэ холуур байрладаг ха юм. Эгээл тэдэндэ лекторнууд, элидхэлшэд дурагүйгөөр ошодог гээшэ.

Политическэ болон научна эрдэм дэлгэрүүлхэ бүлгэм лекцинүүдэй шанарые муугаар хинадаг, лекторнүүдтэ теоретическэ болон методическа туһаламжа багаар үзүүлдэг юм. Тиимэһээнь хүн зоной урда бэлэдхэл багатай хүнүүдэй лекци уншаха ушар үзэгдэнэ.

Коммунис байгуулалтын зорилгонуудые шиидхэлгэдэ һайнаар табигдаһан нийтэ-политическэ хүдэлмэри ехэ удха шанартай.

Манай республикада 1072 агитколлектив байгуулагданхай. Тэндэнь 17,5 мянган агитатор тоологдоно. Энэ хадаа түйлай ехэ хүсэн гээшэ.

Һүүлэй жэлнүүдэй туршада нийтэ-политическэ хүдэлмэриин олон шэнэ формонууд бии болоо. Пленумдэ нүхэр Ильичевой элидхэл соо тэмдэглэгдэһэнэй ёһоор, политическэ агитациин гол шухала зүйлынь хүн бүхэнтэй тус бүридэнь, тэрэнэй ямар эрилтэтэй байһыень хараада абажа, ажаллаха хэрэгтэй болоно. Дүй дүршэлэй тодорхойлһоор, энэ хүдэлмэриие гол түлэб агитатор бэелүүлдэг. Үйлэдбэриие һайн мэдэхэ, эмхидхэгшын дүршэлтэй, моральна талаараа шалгарһан хүнүүдые агитатораар табиһан партийна организацинууд хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин эгээ ехэ амжалта түйлаһан байна.

ЛВРЗ-гэй партийна организацин дүй дүршэл энэниие элитээр гэршэлнэ. Хүдэлмэришэдтэй политическэ хүдэлмэри ябуулдаг гол хүниинь мастер юм. Энэнь тон зүб. Мастер хадаа хүтэлбэрилэгшэ, энэ хүн лэ хүдэлмэришэдтэ хэнһээшье дүтэ, тэдэнтэй сугтаа ажалладаг, тиимэһээ тэдэндэ юунэй хэрэгтэй, ямар эрилтэтэй байһаниинь һайнаар мэдэнэ. Мастерай политическэ, культурна болбосоролыень улам үргэдхэхын, хүнүүдтэй ажаллахадаа хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй болохынь зорилгоор партком тэдээнтэй һара бүхэндэ семинар үнгэргэдэг. Заводой хүдэлмэришэдэй һууринда саг үргэлжэ хүдэлдэг 9 агитпункт эмхидхэгдэнхэй.

Мүн бусадшье олон партийна организацинууд агитационно-нийтын хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй болоо.

Гэбэшье манай нийтэ-политическэ хүдэлмэридэ горитой дутуунууд бии.

Ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ нийтэ-политическэ хүдэлмэриие нэгэ кампани болгон үнгэргөөд лэ зогсоожорхидог ушар ехэ һаад тойбо тохёолдуулдаг. Олон парткомууд (Мухар-Шэбэрэй, Хориин, Зэдын, Улаан-Үдын, городской райкомууд) һунгалтын дүүрэһэнһээ хойшо һунгуулиин участогуудта нийтэ-политическэ хүдэлмэри үнэндөө ябуулхаяа болинхой бшуу. Улаан-Үдэ городой олон партийна организацинууд жэлэй, хоёр жэлэй саада тээ һайн эдэбхи үүсхээ һэн. Тиигэжэ зундаа хүдэлхэ агитталмайнуудые бии болгоһон юм. Ажалшадтай бэелүүлэгдэхэ нийтын хүдэлмэриин энэ формо городто, республикада үргэнөөр дэлгэрһэн байна. Харин городой партийна зарим хүтэлбэрилэгшэд ажалай энэ формые 1—2 сезоной үедэл ябуулха шадалтай, хүсэлтэйл байшоо ха.

Хүнүүдэй дунда ябуулагдадаг политическэ хүдэлмэридэ буруугаар хандадагай үшөө нэгэ жэшээ дурдая. Мухар-Шэбэрэй үйлэдбэриин управлениин «Рассвет» колхозой малшадай зунай байрада зөөһэнһөөнь хойшо тэндэ партийна комитет, колхозой хүтэлбэри тэрэ ажалаа ябуулхаяа болишоһон байна. Зунай һарын туршада 1-дэхи, 2-дохи һүһаалиин фермэдэ, гахайн фермэдэ нэгэшье агитатор ошоогүй.

Соёл сурталай хүдэлмэриие тоодоггүй ажахын хүтэлбэрилэгшэдые КПСС-эй ЦК-гай Пленум эрид шүүмжэлһэн юм. Гэхэ зуура нүхэр Ильичевой хэлэһэнэй ёһоор, «үзэл суртал» гэһэн үгые арай шамай хэлэдэг хүтэлбэрилэгшэдэй маанадташье үсөөн бэшэ байһаниинь гэмшэлтэй.

Нийтэ-политическэ хүдэлмэри һайжаруулха, политическэ, экономическа, нийтын-научна эрдэм дэлгэрүүлхэ, арад зоной соёл культурын хэмжээе дээшэлүүлхэ хэрэгтэ культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд ехэ үүргэтэй. Манай республикада мүнөө 600 гаран клубай эмхи зургаанууд, мянга гаран библиотекэ, 736 киноустановко бии.

Нийтын элдэб янзын формотой, удха түгэлдэр хүдэлмэри бэелүүлдэг соёл культурын эмхи зургаанууд яһала бии. Олониитэ зоной ажалай эдэбхиие дээшэлүүлхэ, үйлэдбэридэ шэнэ түрүү юумэ нэбтэрүүлхэ талаар иимэ эмхи зурганууд партийна организацинуудта туһалдаг. Юрөөгэй соёлой байшан, Хүйтэнэй хүдөөгэй клуб, Хүдэри-Сомонэй библиотекэ, ЛВРЗ-гэй соёлой ордон, мяханай комбинадай клуб һайнаар ажаллана.

Гэхэ зуура олон клуб, библиотекэ, культурно-гэгээрэлэй бусад эмхи зургаанууд хүн зоной дунда ябуулдаг хүдэлмэреэ хангалтагүйгөөр бэелүүлнэ, харюусалгата уялганууда биража дүүргэнэгүй.

Партийна организацинууд клубуудай, соёлой ордонуудай, библиотекэнүүдэй, кинотеатрнуудай хүдэлмэридэ ехэ анхарал табиха, һайн дураараа ажаллаһан уран һайхан дэмжэлгэтэй эдэбхитэй коллективүүдтэ, арадай театрнуудта ажалшадые, илангаа залуушуулые хабаадуулха ёһотой.

Ажаһуудалда коммунис ёһо заншалые нэбтэрүүлэн бэхижүүлхэ, хүгжөөхэ талаар үргэн хүдэлмэри ябуулха саг болоо гээд КПСС-эй ЦК-гай Пленум тэмдэглэһэн һэн. Хэрбээ үйлэдбэридэ хүмүүжүүлгын ехэ хүдэлмэри хэгдэдэг байгаа һаа, үйлэдбэриин газаа тээ партийна болон нийтын организацинуудай бэелүүлжэ байһан ажал үнэндөө мэдэгдэдэггүй байха юм.

Хэблэлдэ мэдээсэгдэһэнэй ёһоор, политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие ажалшадай ажаһуудаг газарта һайжаруулхын зорилгоор байрын ехэ гэрнүүдтэ Уставаар хараалагдаагүй партийна, комсомолой организацинууд эмхидхэгдэнэ. Энэ һайн үүсхэлые халан дэмжэхэ хэрэгтэй.

Энэ талаар маанадташье зарим һайн дүршэл бии.

ЛВРЗ-гэй 2-дохи участогай 28-дахи байрын гэртэ 40 бүлэнэр ажаһуудаг. Тэндэхи 136 хүнүүдэй 46-ниинь комсомолшууд, гурбаниинь коммунистнууд. Эдэнэр лэ ажаһуудалда шэнэ харилсаануудые бэелүүлэн эмхидхэжэ эхилһэн байна. Үнгэрэгшэ һуралсалай жэлдэ 30 квартирын түлөөлэгшэд үдэшын һургуулинуудта, техникумүүдтэ ажалайнгаа хоорондо һуралсаа. Энэ байрын гэрэй ажаһуугшад 110 газетэ, журналнуудые абадаг, шорой хамаха хүнэй ажалые өөһэдөө хэдэг болоо, сквер бии болгоо, үхибүүдэй талмайе аятайгаар тааруулан заһаа, акациин 600 гаран бүлэнсэг таряа, үхибүүдэй һорёоной клуб болон бусадые бии болгоо. Энэ байрын гэртэ эмхидхэгдэһэн Совет зарим бүлэнэрэй гэшүүдэй хоорондо тохёолдоһон тааруугүй ушарнуудые аятай зохидоор усадхадаг, нийтын гуримые эбдэдэг хүнүүдые эрид шүүмжэлдэг. Байрын энэ гэр коммунис ажаһуудалай гэр гэжэ нэрэтэй болохо ёһоороо болоо.

Коммунизмын түлөө сэхэ шууд, эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэдэг хүнүүдые хүмүүжүүлхэ

Нүхэр Модогоевой элидхэлэй удаадахи разделынь залуушуулые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ асуудалнуудта зорюулагданхай.

Манай залуушуул гайхамшагтай һайн гээд элидхэлшэ хэлэбэ. Партиин, ленинскэ комсомолой хүмүүжүүлһэн залуушуул атар тунга газар ашаглана, тон холын заха газарнуудта шэнэ фабрика, заводуудые, электростанци, шахтануудые бии болгоно, одо мүшэд тээшэ харгы зам гаргана. Буржуазна пропаганда хэдышье оролдолго гаргаа һаа, совет хүнүүдэй ахамад, залуу түлөөлэгшэдэй хоорондо яһа хаяжа хэдыдэшье шадахагүй, «эсэгэнэр үхибүүд» хоёрой хоорондо багаханшье зүрилдөө бии болгожо шадахагүй. Манай гайхамшагта залуушуул өөһэдынгөө эсэгэнэрэй революционно ёһо заншалда үнэн сэхээр хандана, эсэгэнэрэйнгээ хэрэгыень үргэлжэлүүлнэ.

Гэхэтэй хамта аараг ахир аашатай, ёһо заншалтай залуушуул маанадай дунда үшөөл дайралдадаг. Эдэнэр үнэн сэхээр ажаллаха хүсэлгүй, хүнэй хүзүүн дээрэ һанаа амархан ябаха хүсэлтэй байдаг. Хулигаан ааша гаргадаг, архи тамхи дэрлэдэг заримашуул залуушуулай дунда яһала бии. Эдээниие миин хараад үнгэргэжэ болохогүй.

Мүнөөнэй залуу үетэн коммунизм байгуулха, коммунизмын үедэ ажаһууха байна. Тиимэһээ залуушуулай ажабайдал тушаа коммунис, зүб ёһоной үзэл бодолтой, шэнэ хүнэй эрхим һайн шэнжэ шанартай болохын түлөө партимнай илангаяа ехэ анхарал оролдолго гаргадаг. Шэнэ хүнэй эрхим шанар шэнжэнь юун бэ гэхэдэ, ажалда дуратай байха, үзэл сурталай талаар гүнзэгы мэдэсэтэй байха, патриот байха, өөһэдынгөө эсэгэнэрэй габьяануудые гүнзэгыгөөр хүндэлхэ, даруу һайн зантай, үнэн сэхэ, сахил журамтай байха болоно.

Гэбэшье олон партийна организацинууд залуушуулые үзэл сурталай-политическэ талаар хүмүүжүүлхэ асуудалнуудта зохихо анхарал табинагүй, энэ тон шухала хүдэлмэридэ тохёолдодог ехэ дутагдалнуудтай эбсэнэ. Энээниие сэхэ мэдэрхэ ёһотойбди.

Залуу үетэниие хүмүүжүүлгэ һургуулида эхилдэг. Н. С. Хрущевой үүсхэлээр һургуулиин ажал хүдэлмэри шэнэдхэн хубилгагдаһан юм. Тиигэжэ һургуулиие ажабайдалтай нягта холбоотой болгохо зорилго табигдаһан байгаа. Иигэжэ һургуулиин хүмүүжүүлхы үүргэнь улам дээшэлээ. Гэхэ зуура гол түлэб материально-техническэ баазын үгы байһанһаа шалтагаалан үйлэдбэриин һуралсалые хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэдэг һургуулинууд мүнөө хүрэтэр манда бии.

Үйлэдбэриин һуралсалай һайжаруулагдаагүй олон һургуулинуудые нэрлэжэ болохо. Зүгөөр би һургуулинуудые бэшэ, харин үйлэдбэриин һуралсал бэелүүлхэ бааза бии болгоходо һургуулинуудта туһалха уялгатай предприятинуудые дурдахам гээд элидхэлшэ хэлэбэ. Эдэмнай Джидакомбинат, Эльхиин автозавод, Улаан-Үдын мебельнэ фабрика, Тимлюгэй барилгахабсаралгын управлени, Онохойн модоной комбинат, Нижнеангарска загаһанай комбинат, бусад предприятинууд болоно.

Залуушуулые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ талаар партийна, комсомолой организацинуудай ехэ дутагдалнуудые тодорхойлон харуулһан тодо баримтануудые элидхэлшэ дурдаба.

Бүхы юумэндэ һайн эдэбхи, зоримгой үүсхэл гаргадаг комсомолой олон организацинууд, предприяти, барилга, колхоз, совхозуудтамнай бии гээшэ. Залуушуулай дунда нэрэ хүндэгүй, ажалаа һулаар ябуулдаг, биратай юумэ хэдэггүй комсомолой организацинууд баһал үсөөн бэшэ. Жэшээлхэдэ, Хүдэриин совхоздо комсомолой суглаан жэлһээ үлүү сагай туршада болоогүй. Энэ ямар организаци гээшэб? Мухар-Шэбэрэй, мүн үйлэдбэриин зарим управленидэ комсомолой организацинуудые хүтэлбэрилгэ һуладхагданхай.

Залуушуулые хүмүүжүүлхэ гээшэ коммунист бүхэнэй шухалын шухала хэрэг болоно. Бүхы партийна, комсомолой организацинууд залуушуулай дунда үзэл сурталай хүмүүжүүлгын хүдэлмэри үдэр бүхэндэ ябуулха ёһотой гээд партиин Центральна Комитет эрилтэ табина. Аха нүхэд ухаатай сэсэн, һайн һайхан зорилготой зүбшэл үгэжэ, өөһэдөө бодото жэшээ харуулжа, залуу хүн бүхэниие зүбөөр, коммунис үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхын түлөө оролдохо ёһотой. Тиигэжэ ажабайдалые, общественые, ажалые, гэр бүлые коммунис ёһоор ойлгохо, дайсадай суртал номнолдо, буржуазна соёл культурада, ёһо заншалда эбсэшэгүй байхаар, революционно ёһоор хандадаг болохоор хүмүүжүүлхэ ушартай.

Литература, искусство—олониитые хүмүүжүүлхэ хүсэтэ зэбсэг

Совет литература, искусствые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ КПСС-эй ЦК-гай Пленум ехэ анхарал табяа.

Зохёохы ажалтай хүдэлмэрилэгшэдтэй уулзахадаа Н. С. Хрущевой хэлэһэн тобшололнуудые ЦК-гай Пленум халуунаар һайшааба. Н. С. Хрущевой хэлэһэн эдэ тобшололнуудынь литература, искусствын талаар манай партиин ленинскэ хараа шугамые тодорхойлон харуулна, литература, искусствые саашадань һалбаруулан хүгжөөхэ тухай партиин оролдолгые элирхэйлнэ.

Манай тон олонхи уран зохёолшод, совет искусствын мастернууд юумые гүнзэгыгөөр ойлгожо, коммунизм байгуулагшын оюун бодолой бүрилдэн бии болохо хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадана, арадай ажалай габьяануудай һайн һайхан байһаниие үнэн зүбөөр, тодо хурсаар харуулна, коммунизм байгуулгын тэмсэлэй һүр габьяае тодорхойлно, совет хүнүүдые урмашуулан зоригжуулна, манай урагшаа дабшалгада һаад тойбо ушаруулдаг бүхы зүйлнүүдые усадхан һалгаха хэрэгтэ өөрынгөө зохёолоор туһална.

Буряадай литература, искусство агууехэ ород литературын, искусствын нүлөөн доро хүгжэжэ, жэлһээ жэл бүхэндэ бусад совет арадуудай литература, искусстватай холбоотой харилсаагаа улам бэхижүүлнэ. Буряадай АССР-эй 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ үнгэргэгдэһэн ород искусствын, литературын һайндэр, манай республикада латыш литературын үдэрнүүдэй үнгэргэгдэһэн ушар аха дүүгэй соёл культурын хоорондоо нүлөөлэлсэдэг, хоорондоо харилсан баяжадаг, интернациональна харилсаа холбооной улам бэхижэжэ байдагые элитээр тодорхойлон харуулаа.

КПСС-эй XX, XXII съезднүүдэй түүхэтэ шиидхэбэринүүд, парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй соёл куль-
турын ажал ябуу
уулзалганууд буряа
тура, искусствын, м
ной арадуудай бүхы
циональна культуры
тэдэ ехэ нүлөө үзүү
на гээд хангангяар т
болонобди. Гэбэшье
литература, искусст
байгаа ехэ дутагд
бидэнэр мэдэрэнгүй
шадахагүйбди.

Юумые гоёожо
дурагүйбди гэжэ
юумые зорюута м
гэжэ оролдодог, бо
далые гоёожо хар
ганса нэгэн хүндэ шу
дэлгын хойшолонгуу
сэнэбди гэһэн янза
бүхы юумэ муушалх
гайхамшагта амжалд
арсан һалгаха һэдэл
нүүдые Н. С. Хрущев
эй ЦК-гай Пленум
хэлэхэдээ сэхэ шууд
һэн юм.

Манай республикы
уран зохёолшодой зо
дотор юумые гоёожо
гатай тэмсэнэбди гэ
нүүдэй нүлөөлһэниие
шэлтэй.

Ажабайдалһаа та
лэ хүн энэ үеын хү
хай худал хуурмаг ү
хэлэхэ болоно бшуу.

«Байкал» журнала
ци горитой алдууну
һэн юм. КПСС-эй обк
тухайнь нэгэнтэ бэш
байгаа.

Мүн Буряадай ном
лэлшье хүсэд һайж
даагүй зохёолнуудые

КПСС-эй ЦК-гай
литературада, хэблэл
рэгтэ ехэ эрилтэнүүд
Пленумэй шиидхэб
һээ бидэнэр шухала
лолнуудые хэхэ ёһо

Композиторнуудай,
зохёолшодой ажал ту
публикын театрнууд
байдалтай байһан тух
хэлшэ саашадаа дэл
гээр тогтобо.

Соёл сурталай хүдэлмэриин хүсэнүүдые элсүүлхэ

Арад зониие коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ хэблэл, радио, кино, телевидени ехэ удха шанартай гээд КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленум тогтоол соогоо тэмдэглэһэн байна.

Хэблэл, радио, телевидени областной партийна организациин ехэ хүсэн болоно.

КПСС-эй ЦК-гай шиидхэбэриин ёһоор, «Правда Бурятии», «Буряад үнэн» газетэнүүд мүнөө үедэ нэгэдэмэл редакцитай болоо. Хүдөөгэй партийна комитедүүдэй газетэнүүдтэ кадрнуудые бии болгохын түлөө ехэ хүдэлмэри бэелүүлэгдээ.

Газетэнүүд соёл сурталай хүдэлмэриин асуудалнуудые урдынхиһаа һайнаар тодорхойлон харуулдаг болоо.

Гэбэшье газетэнүүдэ
хань, идейнэ хэмжээ
зорилго, эрилтэнүүдтэй
хүсэдөөр тааралданагү

Газетэнүүдтэ инте
нальна хүмүүжүүлгэ
һонирхолтой, тодо хү
териалнууд үсөөн
Коммунис ажалай ко
вуудэй ажабайдал, а
хай багаар бэшэгдэнэ
хэхэ дурагүй, хулигаа
гаргадаг, албан хойро
тай, социалис зөөри
хүнүүдтэй газетэнүүд
тэмсэл ябуулнагүй. һ
хүнүүдэй дунда бират
дэлмэри ябуулагданагү

Журналистнуудай ш
ри, мэргэжэлые дээша
хэрэгтэ журналист
Союз ехэ үүргэ дүүргэ
той.

Соёл сурталай хүдэлмэриин хэмж бодото ажалаар тодорхойлогд

Соёл сурталай хүдэлмэриин хэмжээн бодото ажалаар тодорхойлогдодог гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ. Тиимэһээ КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө бодото хүдэлмэри ябуулхадаа ажалшадай зохёон байгуулхы хүсэл оролдолгые промышленна предприятинуудай, барилгануудай түсэбүүдые дүүргэхэ, колхоз, совхозуудай сезонно хүдэлмэри һайнаар дүүргэхэ хэрэгтэ элсүүлхэ болонобди.

Республикын Верховно Соведэй ойн баярай сессидэ баталагдаһан партиин Центральна Комитедтэ зорюулагдаһан бэшэг соо манай республикын ажалшадай уялганууд тодорхойлогдонхой.

Эдэ уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхын тула предприяти, колхоз, совхоз бүхэнэй түсэбүүдээ дүүргэхын түлөө үдэр бүхэндэ тэмсэхэ хэрэгтэй.

Гэхэ зуура түсэбөө дүүргэдэггүй промышленна предприяти, барилгын организацинууд олон бии.

КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түсэблэлгэ тухай бэшэгые предприяти, барилгануудта мүнөө зүбшэн хэлсэжэ байна. Энээниие зүбшэн хэлсэжэ байхадаа предприяти, барилгануудай партийна организацинууд промышленна продукци эрид ехэдхэхэ, республикын про-
мышленностиин эгээ
хараата, түрүү һалба
дые хүгжөөхын түлөө
лэгдээгүй арга болом
дые тодорхойлхо ёһото

Колхоз, совхозуудта
бэлдэхэ, ургаса хур
бэлдэхэ тухай ехэ а
табигдаха ушартай.

Республикын колхоз,
хозуудта хүдөө ажа
дэлмэри ямараар ябу
жа байһан тухай эли
дэлгэрэнгыгээр тодор
харуулба.

* * *

Хитадай компарти
тэлбэри, КПСС болон
стско-ленинскэ бусад
нуудай хоорондо тохё
арсалдаата асуудалну
хай нүхэр Модогоев дэ
гыгээр тогтобо. КПСС-
гай марксистско-ленин
раа шугамые Буряада
тийна организаци хал
нэгэн дуугаар һайшаан
элидхэлшэ тэмдэглээ.

— Нүхэдүүд! Н. С.
толгойлогшотой КПСС-
нинскэ ЦК-е нягтаар
жагсажа, манай обл
партийна организаци
июниин Пленумэй ши
ринүүдые сэхэ шууд, у
раалуулан бэелүүлхэ,
сурталай хүдэлмэрие
тиин табиһан эрилтэ
хэмжээндэ хүргэхэ гээд
дуулхыемни зүбшөөгы
жэ элидхэлшэ түгэсхэл
дууллбэ.

БУРЯАД ҮНЭН

2-дохи нюур.
1963 оной июлиин 21.

КПСС-эй БУРЯАДАЙ ОБНОМОЙ ПЛЕНУМ

Соёл сурталай хүдэлмэриин хэмжээе эрид дээшэлүүлхэ!

Нүхэр А. У. МОДОГОЕВОЙ элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэ

КПСС-эй Улаан-Үдын горномой секретарь нүхэр БИРЮКОВОЙ үгэһөө

...ай партиин XX, XXI, съезднүүдэй, мүн Центральна Комитедэй һүүлэй үе ...оһон Пленумүүдэй шиидхэбэринүүд марксизм-ленинизмын барагдашагүй баялиг ...хэн нэмэри хубита ...һан байна. Эдэ документнүүд хадаа эрдэм һур... ажабайдалтай нягтаар ...оной элитэ һайхан уль... ...жэшээ болоно. КПСС-эй ...ай июниин Пленумэй материалнууд манай ороной, ...ин ажабайдалда туйлай удха шанартай байха гээд ...хэлэгшэ онсолон тэмдэг...

...бүгэдэ документнүүд ...й орондо байгуулагдажа ...ан коммунизмын материально-техническэ үндэһэ ...байгуулха хэрэгтэ бү... ...шэглүүлэгдэнхэй.

...ал тиимэ дээрэһээнь манай городой партийна организаци соёл сурталайнгаа хү... ...эриин бүхы зэбсэгүүдэй ...эр хүн зоноо коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ талаар ехэ оролдолго гаргана. Ниитын зөөридэ эзэн ёһоор хандаха, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үнэ сэн хямдаруулха, һайн шанартай продукци гаргаха гэхэ мэтэ асуудалнууд хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин гол шухала зүйл болоно. Тобшолон хэлэбэл, ажалай һургуули хадаа хүн зониие хүмүүжүүлгын сэгнэшэгүй ехэ удха шанартай гэһэн ЦК-гай июниин Пленумэй заабариие хүсэлөөр дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байнабди.

Һүүлэй арбан жэлэй туршада манай городой промышленностьда шэнэ һалбаринууд бии болоо. Тиимэһээ хүдэлмэришэдэй культурна хэмжээнь дээшэлээ. Эгээл эндэ мүнөөнэй шэнэ хүн хүмүүжүүлэгдэнэ гээд үгэ хэлэгшэ онсолон тэмдэглэнэ. Энэ тобшололоо баримталхын тула нүхэр Бирюков коммунис ажалай хүндэтэ нэрэ зэргэ олохын түлөө олониитын тэмсэлэй олон жэшээнүүдые харуулаа.

Саашань үгэ хэлэгшэ үнгэрһэн жэлдэ партийна гэгээрэлдэ олон коммунистнуудай, партийнабэшэ хүнүүдэй хабаадаһан тухай, экономическа һуралсалай үлэмжэ һайнаар ябаһан тухай дэлгэрэнгыгээр тогтоо. Үнгэрһэн жэл экономическа һуралсалда хамта дээрээ 19 мянган хүн хабаадаһан байна. Олон тоото технико-экономическа соведүүд, конференцинүүд, конструкторска бюро, экономическа комиссинууд болон бусад олон янзын һуралсал эмхидхэгдэһэн байгаа. Манай промышленностиин хахад жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэлгэдэ политическэ гэгээрэл ехээр туһалаа гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглэнэ.

Ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ гараһан дутуу дутагдалнууд тухайгаа хэлэхэ зуураа, нүхэр Бирюков коммунис ажалай түлөө мүрысөөе эмхидхэлгэдэ ёһо тэдыгээр, албан хойрогоор хандаха ябадалые хурсаар шүүмжэлээ. Мүн залуушуулай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие һайжаруулха тухай, үйлэдбэриин дунда зэргын тушаалтай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдые хүмүүжүүлхэ тухай, хүдэлмэришэдтэ урин дулаанаар хандаха тухай, тэрэшэлэн энэ талаар городой партийна организациин үмэнэ табигдаһан харюусалгатай, хүндэтэй зорилгонууд тухай тогтоо.

Удаань нүхэр Бирюков Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй нээмэл бэшэг тухай хэлэбэ. Городой промышленностиин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад, интеллигенци, бүхы ажалшад КПСС-эй ЦК-гай нээмэл бэшэгые халуунаар дэмжэн һайшаана гээд тэрэ мэдүүлбэ.

Мүнөө үе сагай хүн түрэлтэнэй гол шухала асуудал эб найрамдалые бэхижүүлгэ болоно. Дэлхэйн арад зон хүсэл зоригоо гаргажа, хүсэ шадалаа нэгэдүүлбэл, дэлхэйн дайе ушаруулхагүй. Энээниие мэдэхэгүй гээшэ мүнөө үе сагай ушар хэрэгүүдтэй зүришэлдэһэн ябадал болоно. Теэд хитад нүхэдүүд дэлхэйн хүн зоной эгээл энэ гол шухала, ажамидаралай хэрэгтэ эсэргүүсэнэ. Энээниие нь хэншье зүбшөөхэгүй. Эгээл тиимэһээ совет арад КПСС-эй ЦК-гай нээмэл бэшэг дотор мүнөө үе сагай гол шухала асуудалнуудаар найруулагдаһан тобшолол, дүримүүдые бүрин һайшаана.

КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр ЛУБСАНОВАЙ үгэһөө

Өөрынгөө хэлэһэн үгын түрүүшын хубиие Советскэ Союзай партийна организацинуудта, бүхы коммунистнуудта бэшэһэн КПСС-эй ЦК-гай нээмэл бэшэгэй гүн гүнзэгы удха шанар тухай, Хитадай Коммунис партиин зэргэдэ боложо байһан хэрэг үйлэ тухай, хитад нүхэдэй марксизм-ленинизмдэ эрид таарахагүй харша аашануудые гаргажа байһан тухай үгэ хэлэгшэ зорюулба.

Тэдэнэр Москвада болоһон марксистско-ленинскэ партинуудай зүблөөнүүд дээрэ абтаһан Декларации болон Мэдүүлгэ дотор хараалагдаһан хараа бодолые эрид шүүмжэлнэ. Бидэнэр лэ ёһотойл «теоретигүүд» гээшэбди гэжэ бэеэ дээгүүр абхуулхые оролдон, Хитадай хүтэлбэрилэгшэд эсэргүү, хани ёһоной бэшэ, худал хуурмаг ёһоор манай партиин тэмсэлэй түүхын удха шанарые балартуулха һэдэлгэ гаргадаг, СССР болон бусад аха дүү оронуудай үзүүлһэн угаа ехэ туһаламжын нүлөөе багадуулха, сэгнэхэгүй ябадал хэдэг, урдань байһан халуун хани барисаагаа, харилсан туһалалсалгаяа доройтуулһан ушарые эрид буруушааба.

Саашань үгэеэ үргэлжэлүүлхэ зуураа, нүхэр Лубсанов КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленум дээрэ хэлсэгдэһэн асуудалай удха шанар тухай тогтоно. Тиихэ үедөө коммунис үзэл бодолтой шэнэ хүниие хүмүүжүүлхэ гээшэ партиин шухалын шухала зорилго болоно гэжэ тэмдэглэнэ. Энэ ушарта шажан мүргэлдэ эсэргүү пропаганда айхабтар ехэ удха шанартай. Тиимэ тула шажанда шүтэдэг хүнүүдэй дунда ниитэ хүдэлмэри удхатүгэлдэрөөр саг үргэлжэдөө ябуулжа байха гээшэ зайлашагүй шухала хэрэг болоно.

Хориин, Зэдын, Хяагтын, Түнхэнэй аймагуудаар болон Улаан-Үдэ городто шажанда эсэргүү хүдэлмэриин хангалтагүйгөөр табигдаһан тушаа үгэ хэлэгшэ тогтобо. Тэндэхи партийна организацинууд шажанда эсэргүү пропагандые тон халирхайгаар, үрэ дүн багатайгаар эрхилнэ. Тэрээнһээ боложо эдэ нютагуудаар элдэб эрын мүргэл хэхэ, хада уула, обоо тахиха ушарнууд нэгэнтэ бэшэ үзэгдэдэг, ажахынуудай хэрэг үйлэдэ һаад түбэг татадагшье баримтанууд яһала дайралдадаг гээшэ. Шажан мүргэлдэ эсэргүү хүдэлмэриин удхые, тэрэнэй дайшалхы нүлөөе улам хурсадхаха гээшэ тон шухала зорилго болоно гээд нүхэр Лубсанов тэмдэглэнэ.

...риин хүдөө ажахын үйлэдбэриин управлениин „Победа" колхозой парторганизациин секретарь нүхэр БАЗАРОНОЙ үгэһөө

...үлэй арбан жэлэй тур... совет арадай туйлаһан ...лта дурдаха зуураа, ...гөө артелиин хүгжэлтэ... тогтоо. Хүдөө ажахын ...аралга, ургалта тухай ..., правительствын гарга... туйлай ехэ оролдолгын ...р «Победа» колхозшье ...һэн арбан жэлэй туршада ...үргөөр дэбжээ. Мяха, һү, ...о абалга болон худал...аар колхоз урданайхи ...һээ хоёр хахад дахин ... гараа, мүн лэ нилээд... ...өөр таряалангайнь тал... үргэдхэгдэһэн, малайнь толгой олошорһон байна. ...ажэ колхозой олзо доход, ...үүдэйнь гэр һуудал, бол... байдал баяжан һайжа... Нёдондо колхоз өөрын гөө хүсэ, зөөреэр үйлэдбэриин һуралсалтай 11 жэлэй һургуулиин типовой байшан барижа ашаглалгада үгөө. Үнгэрһэн һуралсалай жэлдэ һургуулиин бүхы классууд нэгэ халаанда хэшээлээ хээ.

Соёл сурталай хүдэлмэриин ээлжээтэ зорилгонууд тухай партиин ЦК-гай июниин Пленумэй тогтоолые дүүргэхын тулада парторганизациин, агитколлективэй тодорхой хэмжээ ябуулгануудые хараалһан, тэдэнээ бэелүүлжэ эхилһэн тухай нүхэр Базарон саашань хэлээд, нэгэ тэды һанамжа дурадхалнуудые хэбэ. Гэбэл хүдэлмэриин дүн гаргаха, түрүү ажалай дүй дүршэл согсолхо, шалгарагшадые урмашуулха зорилгоор «Һаалишадай үдэр», «Ургасын баяр» гэхэ мэтэ ниитэ хэмжээ ябуулганууд эсэстээ архи уулгаар түгэсэдэг болошоо. Энэ муу заншалые болюулхын тула хэмжээ абаха саг тулаа. Партиин обкомой, үйлэдбэриин парткомуудай зүгһөө хүдөө нютагуудта агитаторнуудай кустовой семинар эмхидхэбэлнь, ехэ хэрэгтэй болоод байна.

Хитадай коммунис партиин толгойлогшодой марксизм-ленинизмдэ зүрюу үзэл гаргажа байһан тухай КПСС-эй ЦК гай Пленумэй тогтоолые, ЦК-гай нээмэл бэшэгые манай колхозой коммунистнар, бүхы колхознигуудна й тон халуунаар дэмжэнэ гээд нүхэр Базарон үгэеэ түгэсхэбэ.

Буряадай облпрофсоведэй секретарь нүхэр ГАСЬКОВОЙ үгэһөө

— Коммунизм байгуулгын агууехэ хэрэгтэ профсоюзуудай үүргын тон ехэ болоһон тухай партиин XXII съезд, мүн июниин Пленум онсо тэмдэглэһэн байна,—гэжэ нүхэр Гаськов үгэеэ эхилбэ. Хүдэлмэришэдэй дунда улам үргэнөөр дэлгэржэ байгаа коммунис ажалай түлөө хүдэлөөнэй, уралан нарижуулагшадай, техническэ мэдээсэлэй, экономикые согсолон шэнжэлхэ ниитын бюро болон ажалшадай һайн дуранай бусад эмхинүүдэй нүлөөнэй аша үрэ тухай, хүниие коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ ажал хүдэлмэриин удха шанар тухай тэрэ тогтон хэлэбэ.

Коммунис ажалай ударнигай, коллективэй хүндэтэ нэрэ зэргын түлөө республикада манай 100 мянга шахуу хүдэлмэришэд, 160 предприяти тэмсэнэ. Һүүлэй жэл хахадай хугасаа соо уралан нарижуулгын 11 мянган дурадхалнууд үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ, 6 миллион үлүүтэй түхэригэй алмалта хэгдээ. Гэбэшье хүдөөгэй профсоюзай организацинуудта коммунис ажалай хүдэлөөн, уралан нарижуулагшадай ажал ябуулга үшөөл һула гэжэ нүхэр Гаськов тэмдэглээд, энэ талаар илангаяа совхозуудай рабочкомуудай, үйлэдбэриин управленинүүдэй профсоюзай комитедүүдэй, Хориин, Хандагатайн леспромхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй болон бусад организацинуудай зүгһөө тодорхой эмхидхэлэй хүдэлмэри даамайгаар хэгдэнэгүй гэжэ шүүмжэлбэ.

Хүдэлмэришэнэй мүнөө үеын коммунис . хүдэлөөндэ харша ябадал гаргажа байһан хитад нүхэдэй ябуулга тухай манай партиин ЦК-гай хэһэн тобшолол, сэгнэлтэ Буряадай олон мянган профсоюзуудай гэшүүд бүрин зүбшөөнэ гэжэ үгэ хэлэгшэ хэлэбэ.

Республикын культурын министр нүхэр ЖАЛСАРАЕВАЙ үгэһөө

—Манай ажабайдалда, хүн ...ниие коммунис үзэл бо...тойгоор хүмүүжүүлхэ хэ...э соёл гэгээрэлэй эмхи ...гаанудай бэелүүлдэг хү...мэриин, литература ба ис...ствын али зэргын ехэ үүр дүүргэдэг байһые КПСС-эй ...-гай июниин Пленум үшөө ...н лаб батадхажа үгөө,— ...э нүхэр Жалсараев үгэеэ ...лнэ.

...анай Буряадай соёл куль...ын, литературын ба искус...ын хүгжэлтэдэ ород куль...а ехэ нүлөө үзүүлнэ. До... үдэр соо үргэлжэлһэн ...дой культурын һайндэр, ...публикын 40 жэлэй ойдо ...юулһан баярай сесси... табигдаһан ехэ кон...рт, мүн түгэсхэлэй концерт ...аа манай арадай аха дүү... бата бэхи хани барисаае ...өө дахин гэршэлжэ үгөө.

...еспубликын 40 жэлэй ойн ...ртай дашарамдуулан, соёл ...босоролой эмхи зургаа...уд, уран һайханай коллек...үүд нилээд ехэ ажал ...улаа, эдэбхи үүсхэлтэй...р хүдэлөө. Театрнуудшье ...идо маттуулһан һайн зүжэг наада, оперо болон балетүүдые өөһэдынгөө сценэ дээрэ табиһан байха. Эдэ бүгэдэ баримтанууд буряад арадай соёл культурын, уран зохёолой ургажа байһые бодото бэеэрнь гэршэлжэ үгэнэ гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглэбэ.

Гэхэтэй хамта соёл гэгээрэлэй хүдэлмэридэ бии байһан дутагдалнууд тухай нүхэр Жалсараев тогтобо. Театрнуудай табиһан зүжэгүүдэй дунда манай өөһэдымнай уран зохёолшодой зохёоһон, мүн мүнөө үеын шэнжэ шанарые харуулһан зүжэгүүд тон үсөөн шуу. Тиихэдэ хүдөө нютагуудтахи соёл болбосоролой олохон эмхи зургаанууд үшөөл муугаар хүдэлһэн зангаараа. Тэдэнэй хэһэн хүдэлмэриин удха шанарынь һула, балар. Хүдөөгэй хүн зонтой творческо уулзалгануудые манай уран зохёолшод, уран зураашад, композиторнууд, артистнууд тон үсөөнөөр, зарим ушарта оройдоошье үнгэргэнэгүй гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглэбэ.

Культурын министерство болон творческо эмхи зургаанууд хадаа соёл болбосоролой хүдэлмэри эрхилхэ үедөө хүдөөгэй парткомуудтай мүнөө үеын эрилтэ харюулмаар саг үргэлжын барисаагүй байнад. Хүдөөгэй клубууд, библиотекэнүүд олохон ушарта тон хангалтагүйгөөр хүдэлнэ, хүн зоной үдэр бүриин эрилтэ хангажа шаданагүй. Тиихэдэ уран һайханай коллективүүд хүдэлмэреэ кампаниин гуримаар ябуулдаг, тэдэндэ хүниие олоор хабаадуулха гэжэ оролдогдоногүй. Саашадаа энэ хэрэгтэ гол анхаралаа бүгэдөөрэн хандуулхые үгэ хэлэгшэ уряалба.

—Соёл болбосоролой хүдэлмэри эмхидхэхэ, саашадаа хүгжөөхэ хэрэгтэ комсомол хадаа тон лэ эдэбхитэйгээр, үүсхэл ехэтэйгээр оролсохо байгаа. Гэн гэтэр иимэ юумэ һанаһан соо болоногүй. Комсомолшууд энэ шухалын шухала ажал ябуулгада халирхайгаар оролсоно. Тиимэһээ саашадаа комсомолой организацинууд соёл болбосоролой хүдэлмэриие шефтээ абаг лэ гэжэ дурадханаб,—гээд нүхэр Жалсараев үгэеэ түгэсхэбэ.

Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын партийна организациин секретарь нүхэр СЕМЕНЬКОВАГАЙ үгэһөө

Хүнүүдые ажалаар хүмүүжүүлхэ тухай үгэ хэлэгшэ тогтобо. Эндэ хүмүүжүүлгын олон янзын хүдэлмэри хэгдэнэ.

Фабрика дээрэ үргэн ажалшадай хабаадалгатай конференцинүүд ехэ һонирхолтойгоор болодог байна. Конференци гол түлэб үйлэдбэридэ хабаатай асуудалнуудые, жэшээлбэл, продукциин өөрынь үнэ хямдаруулха, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ замууд, хүдэлмэришэнэй нэрэ хүндэ гэхэ мэтэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэнэ. Элидхэлнүүдые гол түлэб хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд хэдэг байна. Тиихэдээ фабрикынгаа тодорхой байдалые шэнжэлэн харуулхаһаа гадна, үйлэдбэреэ һайжаруулха тобшолол, дурадхалнууд хэгдэдэг юм. Фабрикын хүтэлбэрилэгшэд эдэ дурадхалнуудта ехэ анхаралтайгаар хандажа бэелүүлхые оролдодог юм. Энэ хадаа хүдэлмэришэдэй эдэбхи үүсхэлые улам үргэнөөр бадаруулна.

Үгэ хэлэгшэ ажал хүдэлмэриингөө дутуунууд тухай хэлэхэ зуураа, хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие хүнэй ажаһуудаг газарта, гэр бүлэдэнь ябуулха хэрэг үшөөл муугаар эмхидхэгдэнэ гэжэ шүүмжэлнэ.

КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй документнүүдые, тэрэшэлэн КПСС-эй ЦК-гай нээмэл бэшэгые манай фабрикын бүхы ажалшад үнэн зүрхэнһөө һайшаана гээд үгэ хэлэгшэ мэдүүлбэ.

Зүүн-Сибириин библиотечнэ институдай ректор нүхэр ЖАЛСАБОНОЙ үгэһөө

Залуу үетэниие коммунис үзэл сурталай талаар хүмүүжүүлхэ, ерээдүйн гэрэлтэ һайхан обществые байгуулха, тэрэ сагта ажаһууха эрдэм түгэлдэр хүнүүдые һурган гаргаха хэрэгтэ тусхай дунда, дээдэ һургуулинуудай үүргэнь тон ехэ. Тиимэ тула һуралсалай газарай хүдэлмэриие—материальна баазаһаань эхилээд, эрдэм шэнжэлэлгын хүдэлмэри хүрэтэр — бүгэдыень шэнэ эрилтын ёһоор һайжаруулха гээшэ партийна организациин нэгэн шухала зорилго тухай Жалсабон дэлгэрэнгыгээр тогтон хэлээ. Хүдөөгэй соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые, илангаяа библиотекын ажалай мууса эмхидхэгдэдэг ушарнуудые, тэрэ шүүмжэлбэ. Тиихэдэ республика дотор үшөөл 150 томонууд хүдөө һууринууд мүнөө хүрэтэр библиотекэгүй байна. Тэдэнэй тоодо Выдрино, Боярское гэхэ мэтэ ехэ тосхонууд оролсоно.

Хитадай Коммунис партиин хүтэлбэрилэгшэдэй манай болон бусад аха дүү партинуудтай харилсаагаа һуладхажа байһан ушарыень зааһан КПСС-эй ЦК-гай бүхы партийна организацинуудта, коммунистнарта хандаһан нээмэл бэшэгыень манай студентнэр тон халуунаар дэмжэнэ гээд тэрэ хэлэбэ.

Үгынгөө түгэсхэлдэ нүхэр Жалсабон республика дотор «Ажаһуудалдаа коммунис культурын түлөө» гэһэн гурбан жэлэй добтолго соносхохо тухай дурадхал оруулаа.

Прибайкалиин промышленна зонын парткомой секретариин орлогшо нүхэр САННИКОВАГАЙ үгэһөө

—КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй шиидхэбэринүүд, нүхэр Л. Ф. Ильичевой элидхэл, нүхэр Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгэ манай зонын бүхы ажалшадай угаа ехэ эдэбхи үүсхэл үүдхэбэ,—гэжэ нүхэр Санникова үгэеэ эхилбэ.

Зонын бүхы коммунистнууд, бүхы ажалшад КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй материалнуудые мүнөө ехэ һонирхолтойгоор шудалха зуураа, хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие эрид һайжаруулха хэмжээ ябуулгануудые хараална.

Хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ хүдэлмэришэд, цехүүдэй мастернууд, начальнигууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд эдэбхитэйгээр хабаададаг болоо. Юуб гэхэдэ, цех, предприяти бүхэнэй ажалай дүн гаргахадаа, гансахан түсэбэй дүүргэлтэ харагдана бэшэ, харин хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ямараар табяатайб, ажалай, ниитын гурим эбдэхэ ябадал ушараа гү гэжэ харагдадаг болоо. Тиимэһээ мүнөө мүн хүдэлмэришэн бүхэн коллективэйнгээ түлөө, тиихэдэ коллектив—гэшүүн бүхэнэйнгөө түлөө харюусалгатай байһанаа гүнзэгыгөөр мэдэрдэг болонхой.

Коллективизмын үзэл мэдэрэлтэйгээр ажалша бүхэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгэй үрэ дүн манай предприятинуудта мүнөө эли тодоор гаража байна. Урдань гээгдэжэ ябаһан предприятинууд партийна организацинуудай иимэ хүдэлмэри оролдосотойгоор ябуулһанай ашаар түсэб даабаряа һайнаар дүүргэдэг болоо.

Үгэ хэлэгшэ зонынгоо предприятинуудта коммунис ажалай түлөө хүдэлөөнэй дэлгэржэ байһан тухай, энэ мүрысөөндэ үдэр бүри олон хүнэй хабаадажа байһан тухай хөөрэжэ үгөө.

Гэхэтэй хамта хүнэй хүзүүн дээрэ хүльбэрэгшэд, архиншад, албан хойрогоор хандадаг хүнүүд үшөөл бии гэжэ тэрэ тэмдэглэнэ. Мүн залуушуулай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һулаар ябуулагдана.

Прибайкалиин промышленна зонын партийна организаци, бүхы коммунистнууд КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй шиидхэбэринүүдые бүрин һайшааха зуураа, соёл сурталай хүдэлмэриие эрид һайжаруулхын тула бүхы хүсэ шадалаа гаргаха.

Манай зонын ажалшад КПК-гай ЦК-гай хүтэлбэрилэгшэдэй уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй гол шухала асуудалнуудаар хооһон арсалдаа гаргажа, һүйдхэлтэ ябуулга хэжэ байһыень эрид шууд буруушаана, тиихэ зуураа, КПСС-эй ЦК-гай уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй жагсаалые бэхижүүлхэ талаар бэелүүлжэ байһан бүхы хараа шугам болон ажал ябуулгыень үнэн зүрхэнһөө һайшаана гээд нүхэр Санникова мэдүүлнэ.

Хяагтын Погранична совхозой гурбадахи отделениин гахайшан нүхэр ФАСХУТДИНОВАЙ үгэһөө

Энэ нүхэрэй гүн удхатай, ...о һонор үгые пленумдэ ...баадагшад тон анхаралтай... ...р шагнаа.

—Шэнэ хүниие хүмүүжүүл... талаар эгээл хүсэтэй зэб... гээшэ ажал мүн,—гэжэ ...хэр Фасхутдинов онсо тэм...лэнэ.—Тодорхой нэгэ зо...лготой, нэгэ хүсэлэл эрмэл...гэтэй, бага, ехэшье һаа, ...ллективтэ хүн бэеэ заһажа ...даг. Тиин эндүү алдуугаа ...эрхэгүйгөө һанаһан хүниие ... хүдэлдэг нүхэдһөө ондоо ... заһажа, тиимэ үгэ дууласа...йгаар хүмүүжүүлэлтэйб? ...идэнэр, гайхайшадай, урдаа ...араха, һанаха байха юумэ...най ажал гээшэ. Мүнөө со...алис уялгаяа муу бэшэ үүргэжэ байнабди. Нёдондо ...элдэ 800 гаран поршоонхо ...лжүүлээбди, 320 центнер нэмэлтэ (привес) мяха абахын орондо 380 центнер абаабди. Тиихэдэ гүрэндэ 250 центнер гахайн мяха тушаахын орондо 280 центнер худалдаһан байнабди. Гахайнгаа мяханай өөрынь үнэ сэн 67 түхэриг 38 мүнгэндэ хүргэжэ, хараалагдаһан өөрынь сэнгһээ 21 түхэригөөр доошонь оруулаабди. Ажахын тоосооной дүнгөөр манай отделениин бүхы һалбаринууд, таряан ажалай бригадаһаа бэшэнь, олзо оршотойгоор ажахын жэл үнгэргөөһэн. Мүнөө жэлдэ таряан ажалыешье аша олзотой болгохын тула отделениимнай эхин парторганизаци ехэхэн эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри ябуулаа. Энэ жэлдэ 2330 гектар ороохото ургамал тон түргэн, 12 хүдэлмэриин үдэр соо таригдаа. 850 гектар талмай дээрэ кукуруза һайнаар ургажа байна.

Үнэн сэхээр ажалдаа хандажа, хамтын хэрэгэй түлөө бэеэ гамнангүй ябадаг хүнүүдэй архи уудаг, ажалһаа хулжадаг, забхайрһан зарим ашуулые илангаяа хурсаар үзэн ядадагынь зүб. Залхуурһан, забхайрһан, ниитын хэрэгтэ һаад тойбо татаһан хүнэй урданайхяараа зоргондоо аашалха ябадалда эсэс табигдаха саг ерээ.

Манай партиин үзэл сурталай хараа шугамые буруушааһан Хитадай партиин хүтэлбэрилэгшэд тушаа һаналаа хэлэхэ зуураа, нүхэр Фасхутдинов иигэжэ мэдүүлээ: «Хитадай хүтэлбэрилэгшэд холо-хонол хадууран ошожо ябанал ха, тэдэнэр тэхэрихэеэ ойлгохо ёһотой».

Баргажанай хүдөөгэй партномой секретарь нүхэр БАЗАРОВАЙ үгэһөө

Хүн зоной дунда хүмүүжүүлхы удхатай хүдэлмэри хайшан гэжэ эмхидхэдэг, хүтэлбэрилхы нүхэдые ямар гуримаар һургадаг байһан дүй дүршэл, түрүүшынгээ алхамууд тухай үгэ хэлэгшэ дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэбэ. Экономическа асуудалнуудые зүбшэн хэлсэдэг конференцинүүд, семинарнуудые хирэ хирэ болоод лэ үнгэргэжэ байдаг болоһон ябадал ажахыгаа хүтэлбэрилхэ, хүн бүхэнэй мэргэжэл дээшэлүүлхэ таладамнай һайн нүлөө үзүүлнэ гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Гадна ажахын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдэй ондоо республика, область, хизаарнуудаар ябажа, тэндэ хэрэглэгдэдэг түрүү дүй дүршэл, шэнэ онол аргануудтай танилсадаг, тэдэниие өөһэдынгөө ажал хүдэлмэридэ нэбтэрүүлдэг ушар баһал һайн жэшээ харуулаа. Тиихэдэ коммунистнуудай дунда мүн лэ хүмүүжүүлхы хүдэлмэри эрхилэгдэнэ. Жэшээнь, аймагай центртэхи бүхы коммунистнуудые суглуулжа, нэгэдэмэл партийна суглаа үнгэргэхэдөө, КПСС-эй Уставые нарин сахиха тухай асуудал хэлсэгдээ. Тэрэшэлэн теоретическэ конференци үнгэргэдэг болонхойбди гэбэ.

—Гэхэтэй хамта соёл сурталай хүдэлмэридэ дутуу дундануд үшөөл олон бии байһаар. Захиргаанай албатай зарим тушаалтад соёл сурталай хүдэлмэри тоодоггүй зандаа, хүдөө интеллигенциин дунда хүдэлмэри муугаар эмхидхэгдэнэ. Тэрээнһээ боложо, зарим багшанар, врачнууд болон бусад алба хаагшад дээрэлхүү, хайшаашье хамаагүй абари зан гаргадаг гээшэ. Хүн зоной ажаһуудаг газарнуудаар хүмүүжүүлхы хүдэлмэри хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнэ, — гэжэ нүхэр Базаров хэлэбэ.

Үгэ хэлэгшэ хүдөөгэй клубуудай, библиотекэнүүдэй хүдэлмэри хангалтагүйгөөр табигданхай гэжэ тэмдэглэбэ. Соёл гэгээрэлэй эдэ гуламтануудай материальна үндэһэ һууринь хүсэдөөр хангагдаагүй, гэр байшангуудынь хуушаранхай. Шэнэ клуб, библиотекэ бариха тухай һанал табиданагүй. Тиихэдэ совхозууд дээрэ оршодог хүдөөгэй клубуудые совхозуудта дамжуулан үгэбэл дээрэ байгаа.

Нүхэр Базаров республикын Культурын министерствын ажал ябуулгые шүүмжэлхэ зуураа, тэрэнэй хүдэлмэрилэгшэд хүдөөгөөр, илангаяа Баргажанаар, огто ябадаггүй, тэндэхи соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудай, арадай театрнуудай хүдэлмэридэ туһаламжа үзүүлнэгүй гэбэ.

КПСС-эй Буряадай обкомой пленум

Соёл сурталай хүдэлмэриин хэмжээе эрид дээшэлүүлхэ!

Нүхэр А. У. МОДОГОЕВОЙ элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэ

Хойто-Байгалай хүдөөгэй парткомой секретариин орлогшо нүхэр ЧАБАНЕНКЫН үгэһөө

Хүн зониие коммунис үзэл бодолтойгоор, ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ хүдэлмэри манай республикын хойто захын аймагта яһала ябуулагдана, зарим тэды дүй дүршэлтэй болообди. Гадна соёл сурталай хүдэлмэри тухай асуудал парткомой пленум дээрэшье зүбшэн хэлсэгдэнэ гэжэ тэрэ хэлэһэн байна.

—Коммунистнуудай болон эдэбхитэдэй һуралсалда анхаралаа онсо хандуулдаг болообди. Тиихэдээ кружогууд, семинарнуудые хүтэлбэрилэгшэдөөр ударидахы тушаалтай нүхэдые томилнобди. Геопартиин начальнигууд, тэдэнэй орлогшонор, колхозой түрүүлэгшэнэр, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, предприятиин дарганарай һуралсал хүтэлбэрилхэдэ ехэ һайн байна,—гэжэ нүхэр Чабаненко тэмдэглэбэ.

Хүн зондо ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхын тулада нютагай радио-дамжуулга Хойто-Байгалда үргэнөөр хэрэглэгдэдэг болоһониинь тон һайшаалтай. Иимэ радио-дамжуулга һайн дуранай үүсхэлээр хэгдэдэг байна. Ажахын түрүүшүүл, мэргэжэлтэд ажалай дүй дүршэл тухай радиогоор нүхэдтөө хөөрэжэ үгэдэг, бусадшье һонирхолтой, хүмүүжүүлхы удхатай дамжуулгануудые хэдэг байна бшуу.

ВЛКСМ-эй обкомой секретарь нүхэр МУЛОНОВОЙ үгэһөө

Партиин ЦК-гай июниин Пленумэй документнүүдые республикын комсомолой организациин тон халуунаар угтан абаһанай, коммунис үзэл сурталда залуу үетэниие хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин ябаса, комсомолшуудай республикын арадай ажахын болон культурын хүгжэлтэдэ эдэбхитэйгээр хабаадажа байһан тухай тэрэ хэлэбэ. Тиихэ зуураа, партийна организацинуудай, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй зүгһөө комсомолые ударидаха, залуушуулые хүмүүжүүлхэ, тэдэнэрэй эдэбхи үүсхэлые дэмжэхэ талаар үзэгдэдэг дутагдалнууд дээрэ тогтоо. Комсомолой организацинуудай хүдэлмэреэр ходоо һонирхожо байхагүйһөө гадна, хаа-яа газарта, жэшээлхэдэ, Хяагтын, Зэдын зарим нэгэн колхоз, совхозуудта хэдэн һараар комсомолойнь организаци ударидагшагүй байдаг, удаан саг соо хамтын суглаан зарлагдадаггүй ушар бии гэжэ үгэ хэлэгшэ тусхайлан зааба.

ЛВРЗ-гэй завкомой түрүүлэгшэ нүхэр АБАГАЕВАЙ үгэһөө

—КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленум—арадай, партиин ажабайдалда шухалын шухала удха шанартай ушар хэрэг мүн. Юуб гэхэдэ, материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулангүйгөөр, шэнэ хүниие хүмүүжүүлэнгүйгөөр коммунизм байгуулжа болохогүй гэжэ тэрэ мэдүүлнэ.

КПСС-эй ЦК-гай нээмэл бэшэг тухай хэлэхэ зуураа, уласхоорондын коммунис хүдэлөөндэ һүйдхэлтэ ябуулга хэжэ байһан КПК-гай ЦК-гай хүтэлбэрилэгшэдые манай бүхы ажалшад нэгэн һаналаар буруушаана, түрэл партиингаа ЦК-е тойрон нягтаар жагсаад байһанаа мэдүүлнэ гэбэ.

Саашань нүхэр Абагаев хүдэлмэришэдэй ажалай, политическэ эдэбхи үүсхэлэй үргэнөөр бадаран дэлгэржэ байһан тухай хөөрэнэ. Мүн партийна, профсоюзай, комсомолой организацинуудай ажал ябуулга эдэбхитэй болоо.

Олониитын эдэбхи үүсхэлэй дэлгэрһэнэй үшөө нэгэ жэшээ гэбэл, заводто ниитын библиотекэнүүд хүдэлнэ, ном тараалга, цехүүдтэ газетэ, журналнуудые тараалга, салин абалга гэхэ мэтэ ниитын гуримаар, хүдэлмэришэдэй һайн дуранай үүсхэлээр бэелүүлэгдэнэ.

Нүхэр Абагаев коммунис ажаһуудалай түлөө мүрысөөнэй дэлгэрһэн тухай саашань хэлэбэ. ЛВРЗ-гэй соцгородогто 10 гэрнүүдэй ажаһуугшад коммунис ажаһуудалай түлөө мүрысэнэ. Комсомолшуудай байдаг нэгэ гэртэ тиимэ нэрэ зэргэ олгогдонхой. Мүн ниитын хоёр байра коммунис ажаһуудалай байра гэжэ нэрлэгдээ.

Хүн зоной ажаһуудаг газарта 9 агитталмай, үхибүүдэй талмай, пионернүүдэй хүдэлмэриин штаб байгуулагданхай, заводой бүхы цехүүд болон таһагуудта лекторэй үдэр болодог. Эдэ бүгэдэ хүн зониие коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ ехэхэн ашатай туһатай байна гэжэ үгэ хэлэгшэ онсолон тэмдэглэбэ. Гэхэ зуура дутуу дундануудшье үшөөл бии. Тэдэнэй нэгэн гэхэдэ, бидэнэр хүн бүхэндэ үшөөл хүрэжэ шадаагүйбди. Тиимэһээ ниитын гурим эбдэхэ ушарнууд үзэгдэһөөр.

Манай партийна, профсоюзай, комсомолой организацинууд КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй шиидхэбэринүүдһээ эли тодо тобшолол хэжэ, урдаа тодорхой зорилгонуудые табяа. Ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ талаар бүхы хэмжээнүүдые абахабди гээд нүхэр Абагаев үгэеэ түгэсхэбэ.

Буряадай Уран зохёолшодой союзай правлениин түрүүлэгшэ нүхэр БАЛДАНОГОЙ үгэһөө

Партиин дайшалхы туһалагшад—уран зохёолшодой үндэр ехэ үүргэ тушаа нүхэр Балдано хэлэбэ. Март һара соо болоһон парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэй уран зохёолшодой уулзалга дээрэ, партиин июниин Пленум дээрэ ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ литературын болон искусствын гол зорилго эли тодоор тодорхойлогдоо. Тэрэниие хүтэлбэри болгон, Буряадай уран зохёолшод хэһэн бүтээһэн юумэндээ шүүмжэлхыгээр хандаха, хүдэлмэридөө мүнөө сагай байдалые, олон мянган хүнэй ажалай баатаршалгые үнэн зүбөөр, удха түгэлдэрөөр уралан харуулха арюун уялгатайбди гэжэ Балдано хэлэбэ.

Манай буряад литературада һүүлэй үедэ хэдэн шэнэ зохёолнууд нэмээ. Тэрэ тоодо Москвада 100 мянган хэһэг тиражтайгаар хэблэгдэһэн А. Бальбуровай «Дуулаһан годлинууд» гэжэ роман, «Огонек» журналай хабсаргалтаар гараһан Д. Жалсараевай шүлэгүүдэй суглуулбари, республикын 40 жэлэй ойдо зорюулагдажа, Буряадай номой хэблэлээр гаргагдаһан мэдээжэ залуу поэдүүдэймнай шэлэгдэмэл 49 шүлэгүүдэй дээжэ (Антологи) болон бусад шэнэ номууд оролсоно.

Буряад литературадахи дутагдалые областной партийна организациин элирүүлэн зааһан ушарынь манда ехэ туһа боложо үгөө гэжэ нүхэр Балдано онсолон тэмдэглэбэ. «Байгал» журналай энэ жэлэй нэгэдэхи номерой түрүү бэшэг соо, нүхэр Степановай болон Дамдиновай статьянуудта хэгдэһэн алдууе, саашадаа нүхэд Улзытуевай, Бадмаевай удхын талаар шүүмжэлэгдэһэн зарим шүлэгүүдһээ зохихо сэгнэлтэ хэгдээд, тодорхой хэмжээ ябуулганууд хараалагдаа.

★

Нүхэр А. У. Модогоевой элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэдэ мүн «Буряад үнэн», «Правда Бурятии» газетэнүүдэй редактор **Ц. О. Очиров**, нүхэр **Н. П. Беляков** гэгшэд хабаадалсана.

Һүүлээрнь пленум зүбшэгдэһэн асуудалаараа дэлгэрэнгы тогтоол баталан абаа.

Мүнөөдэр—металлургнуудай һайндэр

Уран зурааша В. ЖАРИНОВАЙ плакат.

Металлургнуудай бэлэг

ЗЛАТОУСТ, июлиин 19. (ТАСС). Златоустын металлургическа заводой булад хайлуулагшад долоон жэлэй эхилһэнһээ хойшо түсэбһөө гадуур 2 мянган тонно шахуу эрхим шанартай булад хайлуулаа. Энэнь Металлургнуудай үдэртэ тэдэнэрэй эрхим бэлэг болоно. Булад хайлуулагша Семен Андреев үндэр бүтээсэтэ ажалаараа завод соогоо суурхана. Тэрэ һара бүридэ түсэбһөө гадуур олон тонно булад хайлуулдаг.

Анханһаа ондоохоноор

Хараха янзада шударгы, эршэ хүсэтэйхэн залуу хүбүүн барилгын управлениин кадрнуудай начальнигай кабинедтэ орожо ерэбэ. Кадрнуудай таһагта ажаллагша, урдань сэрэгэй албанда ябажа, подполковник зэргэтэй болоһон хүн хадаа тэрэ хүбүүе харахадаа: һаяхан лэ сэрэгэй алба дүүргээд табигдажа ерэһэниинь таагаад орхибо.

— Нүхэр Грудинин хаана ажаллаха һанаатайбта? —гэжэ ажалайнь дэбтэртэй танилсаха зуураа һурахадань, залуу хүбүүн иигэжэ харюусаа һэн:

— Хуушан мэргэжэлээрээ хүдэлхэ дуратайб.

Тиигэжэ 1959 оной тэн багаар Сергей Иннокентьевич Грудинин барилгашадай бүлэгтэ ороһон байна.

Һаяшаг эмхидхэгдэһэн барилгын управлени хэрэгтэй механизмуудаар, электрын элшэ хүсөөр хүдэлдэг зэр зэмсэгүүдээр дуталдажа, тэрэ үедэ бэрхэшэг байдалда ороод байгаа һэн. Гэбэшье электрик Грудинин бэрхэшээлһээ айжа байнгүй, нүхэдтэйгөө хамта аргыень бэдэржэ, шадал оролдолгоо гаргажа, бии байһан механизмуудые хүдэлгэжэ ороо һэн. Тэрэнэй үүсхэлээр шулуун ханада нүхэ гаргаха электрошлямбур бүтээгдэһэн (урдань энэ хүдэлмэри гар хүсөөр хэгдэдэг байгаа), холисодо хэрэглэгдэхэ элһэ буулгаха хүдэлмэри оньһожоруулагдаһан байна.

1960 ондо Сергей механизаторнуудай бригадираар томилогдожо, томо панелеэр гэр бариха хэрэгсэлнүүдые бүтээхэ заводой барилга дээрэ ажаллажа эхилээ бэлэй.

Бригадань дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абажа, коммунис ажалай бригадын хүндэтэ нэрэ зэргэтэй болохын түлөө тэмсэлдэ оролсобо. Мүрысөөндэ управлениин бригадануудай дундаһаа шалгаржа, тус бригадынхид абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ эхилбэ. Бригадада даалгагдаһан механизмуудай эбдэрэн зогсохо ушар нэгэтэшье үзэгдөөгүй, хододоо бэлэн байдаг. Бригадын гэшүүд өөрынгөө гол мэргэжэлһээ гадуур ондоо мэргэжэл шудалжа, мүнөө ямаршье ажал дүүргэжэ шадаха болонхой. Жэшээлхэдэ, электригүүд слесариин мэргэжэлтэй, слесарьнууд электригэй мэргэжэл һайса шудалаа. Гурбаниинь: Сергей Грудинин, Александр Калашников, Василий Алексеев гэгшэд лесотехническэ техникумдэ заочноор һуралсана.

Абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнь түлөө профсоюзай барилгын комитедэй шиидхэбэреэр Сергей Грудининай бригадада коммунис ажалай хүндэтэ нэрэ зэргэ 1961 оной ноябрь һарада олгогдоо һэн.

Заводой барилгын дүүргэгдэхэ болоходо, С. Грудининай бригада Октябрьска районой 11-дэхи кварталдахи байрын гэрнүүдэй барилгада эльгээгдээд, мүнөө тэндэ эрхим жэшээ харуулһаар.

Бригадын гэшүүд ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсанад. Сергей Грудинин партийно-гүрэнэй хиналтада туһалха бүлгэмэй гэшүүн. Залуушуулай эршэтэ ажал, һуралсал, хүхюун сэнгэлиг ажаһуудалыень харахадаа, «Бидэнэр коммунис ажалай илалтада ерэхэбди» гэһэн Ильичэй сэсэн мэргэн үгэнүүдые дабтаха дуран хүрэнэ.

А. Богданов.

Нүхэдтөө хүндэтэй металлу

Алексей Иванович Зангеев Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой шэрэм шудхалгын цехтэ шудхалаашаар 1954 онһоо хойшо ажаллажа, нилээдхэн шадабари мэргэжэлтэй, дүй дүршэлтэй хүдэлмэришэн болонхой.

Шудхалаашын хүдэлмэри тон нарин, харюусалгатайшье ажал юм. Шудхалаа хэхэ технологи һайса мэдэхэ, шударгы түргөөр хүдэлхэ хэрэгтэй. Эдэ бүгэдые Алексей Иванович һайн мэдэдэг, ухаандаа хурсаар орууланхай.

Нүхэр Зангеевэй ажалладаг бригада завод соогоо түрүүшээр коммунис ажалай нэрэ зэргэдэ хүртөө һэн. Мүнөө тэдэнэр Металлург үдэрые ажалай эрхим таар угт а. Долоон жэ сэб болзорһоонь урид хын түлөө дэлгэрһэн со мүрысөөндэ оролсоһо бригадынхид һара бүр даабари 160—180 п дүүргэдэг болонхой. продукциингаа өөрынь хямдаруулхын тула х оролдодог байна.

Алексей Зангеев үйлэ оньһожоруулха, автома никэ нэбтэрүүлхэ хэрэг наагаа табидаг, энээндэ хитэйгээр хабаададаг ю

А. Фило
ЛВРЗ-гэй техно

12 үдэрөөр урид

Зэдын комбинадай хүдэлмэришэд металлургнуудай һайндэрые ажалай шэнэ амжалтаар угтаба. Эндэхи руднигай түрүү коллектив июль һарынгаа түсэб 12 үдэрөөр урид, июлиин 18-да дүүргэбэ. Тэдэнэр үшөө республикынгаа 40 жэлэй ойдо бэлэдхэжэ байхадаа, хахад жэлэйнгээ түсэб холо үлүүлһэн байгаа. Эршэ хүсэеэ тэдэнэр мүнөөшье алданагүй.

Мүн вольфрам малтагшадшье һайн амжалта туйлана. Тэдэнэрэй малтажа абаһан рудагай шанар һайн, ажалайнь бүтээс сэбһөө холо дээгүүр. лиин түрүүшын 18 хо түсэб 104 процент дүү дэһэн байна.

Эдэнэрһээ шанаржуу фабрикын вольфрамова хэйхид гээгдэнэгүй, гр гаа уридлан ажалл һайн шанартай прод үгэнэ.

Партиин ЦК-гай ию Пленумэй шиидхэбэр дээр зоригжоһон З комбинадай металлург бүри ехэ амжалта ту хын түлөө тэмсэнэ.

А. Т

ЛВРЗ-гэй булад хайлуулдаг цехэй Борис Цукановай бр бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа, даабаряа үлүүлэн дүүргэнэ. дээрэ: Б. Цукановай бригада ажалдаа.

С. БАЛДУЕВАЙ фо

Даши ДАМБАЕВ

НАЙРАМДАЛАЙ НАРАН

Оршолон замби дээр
үнэнэй түлөө арадууд
Орьёлоо һайхан
хүсэлөө нэгэдхэн,
Охито тэмсэл эхилээ,
эхилээ.
Амгалан тайбанай
асари хүсэн эбхэрээд,
Аюулта дайнай
утаае саража,
Ажана жаргал түхөөнэл,
түхөөнэл.
Намилзан далбааша
дүлэтэ тугууд улаабхин,
Нашанай хурдаар
гулабхаа шубуухай
Наранай туяа дамжанал,
дамжанал.
Эршэтэ дуунуудаар
ханхинаа энэ юртэмсэ
Энэрхы солгёо
зүрхэеэ сохиһон,
Энхэдээ мандан оршохол,
оршохол!

ЗАХААМИНАЙ ҺОНИН

■ Заха холыншье һаа, Захаамин нютагтамнай үдэр бүхэндэ барилганууд бодожол байдаг юм. «Байкал» колхозой Дабаата нютагта шэнэ магазин ашаглалгада үгтөө. Бортынхидшье дабаатынхидһаа хойнтонгүй, тэдээндэ атаарханшьегүй, бaһал шэнэ магазинһаа хэрэгтэй юумэнүүдээ худалдан абанад.

■ Захааминда уран бэрхэ дархашуул олон даа. Зэдын комбинадай Цахирай отделениин столярна цех соо ороходотнай мүнөөдэрэй айлда хэрэгтэй гэрэй хэрэгсэлнүүд—комод, буфет, гардероб—дархашуулай гарһаа һаяхан лэ гараад, худалдаанда табигдахаяа хүлеэжэ байха. Тус цехэй дархашуул үдэр, һара, квартал бүриингөө д барииe ходол үлүү гар дүүргэдэг юм.

Жэлэйнгээ 2-дохи кв талай түсэбые болзорһо урид бүхы цехээрээ 10 процентээр дүүргээ һ Ажал дээрээ онсо шалг һан нүхэдшье олон бии.

Дархашуул Х. Гомбое Г. Д. Жаркой, А. А. За ров, Н. А. Кузнецов гэгш мүнөө жэлэй 2-дохи кв талайнгаа түсэбые зуу х гаратар дүүргэбэд

Захааминаархин ню гайнгаа дархашуулай һаар нютаг дээрээ гэр хэрэгсэлнүүдые худал абана.

Б. Шоёнов

Оншыень оложо ажаллахадаа...

...Ута намар болобошье, малай үбэлжэлгын хаһа оронхой, колхозой үүлтэртэ фермэдэ һаалишад дуташоод байба. «Хэниие һаалишан болгохоб» гэһэн асуудал Гильбэрэй «Коммунизм» колхоздо ходо гарадаг болоһон юм. Тиихэдэ үнеэдэй ашаг шэмэ үшөөл бага, һаалишадай ажалай түлөөһэншье һүрхэй бэшэ, нэмэлтэ түлбэришье бага байгаа. Тиигэбэшье ажахынгаа гол һалбари болохо мал ажалда түрүү коммунистнууд, комсомолшууд өөһэдын һайн дураар ошоо һэн. Тэдэ эдэбхитэдэй түрүү зэргэдэ Норжима Абидуевна Пурбуева ябалсаа. Тэрэ гэһэнһээ хойшо арба гаран жэл үнгэрбэ. Энэ хугасаа соо нүхэр Пурбуева дүршэлтэй һаалишан боложо, һү ехээр һаахын тула нилээд оролдолго гаргаа, бага бэшэ бэрхэшээлнүүдые дабажа шадаа. Урдаа табиһан зорилгоёо дүүргэхын тула хамсыгаа шуужа оробошье, хэлэһэнээ хайшан гээд, ямар аргаар хүсэлдүүлхэб гэжэ Норжима Абидуевна ходо һанаата болодог бэлэй. Хара багаһаа элдэб ажалда дүршэһэн байбашье, нэн түрүүн мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлхэ хэрэгтэй гэжэ бодомжолдог һэн. Тиигээд зоотехническэ заабаринуудтай танилсадаг, дүй дүршэлтэй һаалишадһаа зүбшэл заабари абадаг байгаа. Тиигэ тиигэһээр шэнэ мэргэжэлэйнгээ оншыень оложо, уданшьегүй арбан табан үнеэдһээ һүн далай билтаруулжа эхилээ бэлэй. Мүнөө тэрэнээ алдадаггүй, абаһан уялгаяа саг соонь дүүргэжэ, олондо жэшээ харуулжа ябадаг. Үбһэ тэжээлэй хэды дутамаг байбашье һаа, нүхэр Пурбуева нёдондо үнеэн бүриһөө 2300 гаран литр һү һаагаа. Мүнөө жэлдэ бүри ехэ амжалта туйлаха зорилготой. Жэлэй эхинһээ хойшо Норжима Абидуевна үнеэн бүриһөө 1300 гаран литр һү һаагаад, колхоз соогоо түрүү һуури эзлжэ ябана.

Иимэ амжалтые нүхэр Пурбуева хайшан гэжэ туйланаб? Үнеэдээ нэгэ хэмдэ эдеэлүүлжэ, уһалжа гуримшуулһан байха юм. Тиигээд үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүнэй тоо бүридхэл хэдэг, малаа ондо ондоогоор эдеэлүүлдэг, ехэ һү үгэлэг томо бэетэй үнеэдые бэшэнһээнь үлүүсэ эдеэлүүлдэг болоо.

— Адууһа малһаа ашаг шэмэ ехээр абаха гээшэ адуулга, харууһалгын хүсэн,—гээд энэ һаалишан үгэеэ үргэлжэлүүлнэ. Илангаяа зунай зулгы, намарай налуу сагта үнеэдээ үдэр һүнигүй ногоо һайнтай бэлшээридэ адуулжа, хүсэ шадалыень нэмээхэ шухала гэхэ зуураа, фермынгээ мал адуулагшадые магтана.—Юу хэлэхэб, энэ талаар малшаднай яһалахан дүршэлтэй даа, хүсэд лэ түшэг тулгууримнай болонхой,—гэнэ.

Коммунист нүхэр Пурбуева үнеэдые зүбөөр һаалгада анхарал ехээр табидаг. Ходо нэгэ сагта һааха, һаахынгаа урда тээ дэлэнгыень нилхэрхэ гээшые ехэ удха шанартайда тоолодог.

— Үнеэдые урда хойно оруулжа байгаад — нэгэ түрүүн, нэгэ һүүлдэ — һаахада, тэсэжэ ядадаг, һүеэ мууса табидаг, — гэжэ Норжима Абидуевна хөөрэнэ. Энэ жэлэй майн һүүлһээ гүүртымнай үнеэд үдэр һүнигүй бэлшээглэнэ. Энэ үедэ бүхэли сүүдхэ шахуу бэлшээгдэжэ байһан үнеэд үдэртөө хахад— хахад пүүд һү үгэнэ.

Гильбэрэй һаалишад туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарангүй, коммунист нүхэр Пурбуева түрүүтэй, ехэ һү һаахын түлөө тэмсэжэ байлхай. Үнеэдынь тобир тарган, урданайхида орходоо ашаг шэмэ ехэтэй. Тэрэнээ шадамараар лэ хэрэглэбэл, үшөө ехэ алхам хэгдэхэнь лабтай. Нүхэр Пурбуева Улаан-Үдын үйлэдбэриин управлениин ажахынуудай малшадай суглаанһаа бусахадаа, саашанхи зорилгоёо хүсэд тодорхойлоод, холын бодолоор эзэлэгдэжэ мордоо һэн. Иимэ ажалша бэрхэ, холын хараатайгаар ажалладаг эхэнэр гансааран амжалта туйлахын түлөө оролдодоггүй, «булта нэгэнэйнгээ түлөө, нэгэниинь бултанайнгаа түлөө» гэһэн мүнөө үеын ёһо гурим нютагтаа дэлгэрүүлжэ байнхай. Тэрэнэй саг үргэлжын туһаламжаар залуу һаалишад М. Цыренжапова, Е. Жаркова һү һааха даабаряа һара бүри үлүүлэн дүүргэнэ.

Ажалдаа амжалта туйлаһанай түлөө нүхэр Пурбуева һаяхан РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа. Энээндэ харюу болгон, Норжима Абидуевна түүхэтэ долоон жэлэй табадахи жэлдэ үнеэн бүриһөө 2500 литрһээ бага бэшэ һү һааха социалис уялга абанхай. Энэ уялгаяа нүхэр Пурбуева сохом дүүргэхэ байха. Юуб гэхэдэ, энэ нүхэр хооһон үгэ хии тала руу табидаггүй, хэлэһэндээ хүрэдэг, һарбайһанаа абадаг хүн юм.

В. Жигжитов.

Редактор
Ц. О. ОЧИРО

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Уд улица ЛЕНИНА, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. реда тора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата—27-3 отделов: сельскохозяйственного производства и партийно жизни—47-59, 35-14, промышленного производства и парти ной жизни—48-89, 33-61, корректорская—35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: идеологическо —24-74, советского строительства и быта—34-93, рабсельк ров и писем—25-41, 38-30, информации—32-74 и переводов-34-05.

гор. Улан-Удэ, типография Министерства культуры Бурятской АССР.

Н00478. Зак. № 954.